

ELSŐ KÉZBŐL A HADERŐRŐL!

magyar

HONVÉD

www.honvedelem.hu

A Honvédelmi Minisztérium magazinja - 2016. április XXVII. évf. 4. szám - 390 Ft

HERMETIKUS HATÁRZÁR

977086569300616004

16
ÖT ÉVVEL EZELŐTT,
2011-BEN ALAKULT
MEG AZ MH LÉGI VEZETÉSI
ÉS IRÁNYÍTÁSI KÖZPONT.
A VESZPRÉMBEN
TELEPÜLT SZERVEZET
LEGFONTOSABB
FELADATA A LÉGVÉDELMI
KÉSZENLÉTI SZOLGÁLT
FOLYAMATOS ELLÁTÁSA.

Zsiráfutalajos
légtérőzők

A LÉGIERŐ BERKEIBEN GYAKRAN
UTALNAK EGY FÉNYKÉPRE,
MEYEN KATONÁK ÉS CIVILEK
ÁLLNAK A KORÁBI LÉGIERŐ
PARANCSNOKSÁG ÉPÜLETÉBE
VEZETŐ LÉPCSŐKÖM, ILLETVE
KÉPLETESEN SZÓVAL: EGY ÚT
KEZDETÉN. ÖT ÉVVEL EZELŐTT
– 2011. ÁPRILIS ELSÉJÉN –
ALKULT MEG UGYNAN AZ
MH LÉGI VEZETÉSI ÉS
IRÁNYÍTÁSI KÖZPONT.

MAGYAR HONVÉD

SEREGSZEMLE

A hadserőnk legutóbb 2010-ben, nyugati koncepcióra alapozva alakított fel, hogy a legújó hadserőnk vajon hogyan fog működni végső harcban? Egy katonák és civiliek közötti együttműködésről szóló tanulmányt készített a vezetés. A tanulmányt nem katonák, hanem a Nemzeti Védelmi Bizottság tagjai készítették. A tanulmányt az MH Légi Vezetési és Irányítási Központ vezetője, Zoltán Veszprémi vezette. A tanulmányt az MH Légi Vezetési és Irányítási Központ vezetője, Zoltán Veszprémi vezette. A tanulmányt az MH Légi Vezetési és Irányítási Központ vezetője, Zoltán Veszprémi vezette.

az üggyelvezés is működik, ám a meglévő szabványok, intézkedések szerkesztésénél, egy-egy légi feladat elvégzésénél, a NATO új szabványai végül is erőtlen maradtak a folytonosan változó helyzetben. A 54. Veszprémi Légi Vezetési és Irányítási Központ vezetője, Zoltán Veszprémi vezette. A tanulmányt az MH Légi Vezetési és Irányítási Központ vezetője, Zoltán Veszprémi vezette.

Az öt év alatt természetesen az MH LVK állománya is jelentősen kibővült, a szellemi képesség-ellenőrzésben. Ezek közül a 2014-ben megkezdett NATO-szerű „MISSION CAPABLE”, azaz „Harcra kész!” minősítés az eddig a legfőbb bizottsági, ráadásul ebben az évben teljesen vállalták a feladatot, szövetségi szinten. Veszprémi: „Egyre csak csomagok, szellemi képzés és kórház, hogy látsz, a pár perc múlva esélyes vagy repülés alatt maradni a jók megmozdítását. Természetesen a határon jól ellenőrzés van a légi minősítés kapunk jó helyre szerkesztés – emlékszem vissza a nem mindennapi történetre a parancsok.”

MAGYAR HONVÉD

– A korábban más-más katonai szervezetekből szolgáló kollégák segítségével kellett felkészülni egy minősítésre, az alakulat adminisztratív alapszint alapján. A szervezet működését a központi feladatokat pontosan meg kell határozni, azaz a szolgálatok működésében semmilyen hibát nem lehet.

– A mi munkánk alapja a légvédelmi létesítmények szolgálati feladatainak ellátása. Belsőleg más területek is alakultak, az adott feladatok betöltésére az év minden napján, és a nap folyamán végrehajtunk feladatokat. Így az elmúlt öt év alatt egy-egy szolgálati feladat megvalósult. A feladatok elvégzéséhez szükséges a munkát, a szolgálati idő alatt teljesíteni kell az elvégzett munkát, nem lehet, E

4 A NATO hatékonyabb fellépése érdekében létrehozott új szervezetek közül az egyik Magyarországon kezdte meg működését.

26 A déli határszakaszon a Magyar Honvédség továbbra is jelentős erővel segíti a rendőrség munkáját.

46 A Saul fia címszerepét a katonai középiskolába járó Farkas Gergő ikerestvérevel közösen alakította.

**A MAGYAR HONVÉD
MAGAZIN KÖVETKEZŐ
SZÁMA
2016. MÁJUS 13-ÁN
JELENIK MEG.**

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

HADERŐ

Befogadók 4

NAGYVILÁG

Lépéskényszerben a biztonságért 8

Radar 12

Missziós hírek 14

SEREGSZEMLE

Kollektív intelligencia 16

Márciusban történt 20

Áthidaló megoldás 24

Hermetikus határzár 26

Teljes országnyi hatáskör 30

Ejtőernyősünnap 34

Távol Afrikától? 36

HADITECHNIKA

A hihetetlen Hercules 40

HÁTORSZÁG

Emlékek őrzői 44

Ikerjáték 46

Civil kurázi 50

Modern lovagok 52

Kvótát szereztek 56

Bajnok a négyzetben 60

Közérdekű 62

**A Honvédelmi
Minisztérium magazinja
XXVII. évfolyam 2016.
4. szám**

Kiadja a HM ZRÍNYI Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság.

Felelős kiadó:

Dr. Bozsonyi Károly
ügyvezető

Nyomtatás:

A kft. saját nyomdájában

Felelős vezető:

A kft. ügyvezetője

Szerkesztőség:

1087 Budapest,
Kerepesi út 29/B Postacím: 1440
Budapest, Pf. 22 Tel.: 459-5315,
HM: 27-913 fax: 459-5351
E-mail: magyarhonved@armedia.hu

Főszerkesztő:

Szabó Béla

Főszerkesztő-helyettes:

Feith László

Olvasószerkesztő:

Györi László

Lapszerkesztők:

Sinka István, Trautmann Balázs

Régió-tudósítók:

Galambos Sándor, Kálmánfi Gábor

Fotóriporterek:

Dévényi Veronika, Galovtsik Gábor,
Krasznai-Nehrebeczky Mária,
Rácz Tünde (képszerkesztő), Tóth László

Tervezőszerkesztő:

Gábor Mariann

E havi magazinunkat

Feith László **szerkesztette**

Borítófotó: Dévényi Veronika

ISSN: 0865-6932

Lapunk az Európai Katonai Sajtószövetség
(European Military Press Association) tagja

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletága (1089 Bp. VIII., Orczy tér 1.), előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailben: hirlapelofizetes@posta.hu, faxon: 303-3440.

További információ:

06-80-444-444

56 A Budapesti Honvéd két sportlövője már az első kvalifikációs versenyen kvótát szerzett a Rio de Janeiró-i olimpiára.

BEFOGADÓK

A 2014. SZEPTEMBERI, WALESI NATO-CSÚCS FŐ TÉMÁJA A MEGVÁLTOZOTT EURÓPAI BIZTONSÁGI KÖRNYEZET KIHÍVÁSÁIRA ADHATÓ HATÉKONY VÁLASZLÉPÉSEK KERESÉSE VOLT. A TALÁLKOZÓ ZÁRÁSKÉNT KIADOTT DEKLARÁCIÓBAN A NEMZETEK MEGERŐSÍTETTÉK HATÁROZOTT SZÁNDÉKUKAT A SZÖVETSÉG TERÜLETI INTEGRITÁSÁNAK ÉS A TAGÁLLAMOK BIZTONSÁGÁNAK SZAVATOLÁSÁRA.

Egyebek mellett ezt a célt szolgálja a NATO rendelkezésére álló új eszközrendszer, a készenléti akcióterv (Readiness Action Plan), amelynek elemei közül az egyik legfontosabb a NATO Reagáló Erő megújított formája, az Enhanced NRF (eNRF). Ennek pedig a leggyorsabban aktiválható eleme a katonai szakmai körökben már jól ismert VJTF (Very High Readiness Joint Task Force – Nagyon Magas Készenléti Összhaderőnemi Műveleti Erő), amelynek egyes részei 48 órán belül bevetethők annak a NATO-tagállamnak a területén, ahol a fenyegetettség szintje azt indokolttá és szükségessé teszi.

A szövetségnek ilyen jellegű – a hidegháború lezárása óta egyedülálló

mértékű – megerősítése ugyanakkor azt is feltételezi, hogy az egyes tagországok képesek lesznek a beérkező erőket a megfelelő időben és módon támogatni. A VJTF esetleges alkalmazása során, a készenléti idő rövidségéből adódóan, a legmeghatározóbbak az aktiválást követő első napok, illetve az azt követő első hetek lesznek. A NATO – szintén a készenléti akcióterv részeként – ezen időszak feladatainak összehangolása, garantálása érdekében hozta létre az úgynevezett NATO-erőket integráló elemeket (NATO Force Integration Unit – NFIU). A Székesfehérváron települő magyar NFIU megalakításával kapcsolatban kérdeztük a szervezet parancsnokát, Garas László ezredest.

– A walesi csúcson született elhatározáson kívül milyen egyéb, nemzeti megfontolások vezettek a magyar NFIU létrehozásához?

– Mivel Magyarország aktívan részt kíván venni a szövetség biztonságának garantálásában, így a magyar NFIU létrehozására irányuló elgondolás a csúcstalálkozót követően hamar megfogalmazódott. A szervezet felállítására vonatkozó magyar szándék határozott kinyilvánításával hazánk egyértelművé tette, hogy a készenléti akcióterv kapcsán nem csupán annak elvi vonatkozásaival ért egyet, hanem ténylegesen részt akar vállalni a gyakorlati megvalósításában is. 2015-ben hat ilyen szervezet kezdte meg működését: Lengyelországban, Bulgáriában, Romániában, Litvániá-

– Nyilvánvaló, hogy egy ilyen szervezet nem jelenhet meg csak úgy egyik pillanatról a másikra egyetlen országban, hadseregben sem. Milyen előkészítő munkára volt szükség a magyar NFIU létrehozásához, illetve ennek során melyek voltak a legjellemzőbb kihívások?

– Ezeknek a „mini NATO-parancsnokságoknak” a felállítása történelmi jelentőségű esemény, hiszen a szövetségben korábban ilyen szervezetek nem léteztek. Ezt az alkotó munkát tehát mind a NATO, mind a befogadó nemzetek a nulláról kezdték, menet közben pedig úgy kell majd alakítaniuk, hogy az egyes megoldások hosszú távon is vállalhatók, s nem utolsó sorban mű-

ködöképesek legyenek. Kihívásokból is akad bőven, már csak abból adódóan is, hogy azokban az országokban, ahol NFIU települ, a körülmények korántsem azonosak. Hogy csak az egyik legjellemzőbb példát említsem, a befogadó nemzeti támogatás rendszere országonként különböző.

Az előkészítő munkát a Szövetséges Haderők Európai Főparancsnoksága (Supreme Headquarters Allied Powers Europe – SHAPE) vezeti. A részletes kidolgozó munka irányítása a NATO két összhaderőnemi parancsnoksága között oszlik meg. Az észt, a lett, a litván, a lengyel, a magyar és a szlovák NFIU megalakítását a JFC BS (Joint Force Command Brunssum – Brunssumi Szövetséges Összhaderőnemi Hadművelési Parancsnokság), míg a román és a bolgár NFIU-ét a JFC NP (Joint Force Command Naples – Nápolyi Szövetséges Összhaderőnemi Hadművelési Parancsnokság) felügyeli. A JFC BS szakértői csoportja 2015-ben két alkalommal látogatott Magyarországra. Ezek során felmérték a magyar NFIU megalakításával kapcsolatos nemzeti sajátosságokat, illetve eldölt, hogy Székesfehérvárra települünk. A nemzeti oldalon az előkészítés a Honvédelmi Minisztérium és a Honvéd Vezérkar (HVK) bázisán létrehozott munkacsoport révén valósul meg, amelynek tevékenységét a HVK Haderő-tervezési Csoportfőnöksége koordinálja. Természetesen nemcsak Magyarországon, hanem külföldi helyszíneken is folyt és folyik az előkészítő munka.

Garas László
ezredes

ban, Észtországban és Lettországban. Az előkészítő munkában 2015 tavasza óta Magyarország is részt vett és a magyar NFIU 2016. január 15-től hivatalosan is funkcionál.

A magyar NFIU kijelölt parancsnokaként – a Honvéd Vezérkar szakértői mellett – 2015 ősze óta már részt vehettem a NATO által szervezett konferenciákon, egyeztetéseken és gyakorlatokon is.

– **Mi lesz a magyar NFIU feladata?**

– A Székesfehérváron települő magyar NFIU elsődleges műveleti feladata a szövetséges erők átcsoportosításának, gyors és hatékony bevetésének elősegítése, illetve a kollektív

A felújítás után ebben az épületben települ a magyar NATO-erőket integráló elem.

védelemmel kapcsolatos tervezés támogatása lesz. Békeidőben emellett szerepet játszunk majd a NATO-erők Magyarországra tervezett azon gyakorlatainak előkészítésében és végrehajtásában, amelyek jellegükben és volumenükben kapcsolhatók az NFIU feladatrendszeréhez. Tevékenységünkben kiemelkedő helyen szerepel a NATO nagyon magas készenléti erőinek, majd az azt követő erők (FoF – Follow on Force) fogadásának, állomásoztatásának és továbbmozgatásának támogatása (Reception, Staging

and Onward Movement – RSOM). Ennek ellenére azonban az NFIU nem egy logisztikai parancsnokság, hiszen nem az RSOM-művelet támogatása az egyetlen feladata; úgy alakították ki, hogy lefedje a törzskari funkciók valamennyi területét, kiegészítve a speciális feladatokkal is. Gyakorlatilag mindent tudni fogunk, mint egy „igazi nagy NATO-parancsnokság”, de persze kisebb keretek, létszámviszonyok között.

– **Az NFIU-k mintegy 40 fős katonai szervezetek, amelyeket a**

befogadó nemzet, illetve a többi tagország által felajánlott személyi állomány tagjai alkotnak. Miként alakul ez a magyar NFIU-nál?

– Nálunk szintén 40 fő, 22 magyar és 18 külföldi katona teljesít majd szolgálatot. Jómagam 2016. január 15-étől vagyok parancsnok, míg a kollégáimat február elsejei és március elsejei hatállyal nevezték ki. A további jelöltek felkészítése és kinevezése pedig folyamatosan zajlik. A szövetséges európai haderők főparancsnoka (Supreme Allied Commander Europe – SACEUR) által jóváhagyott végrehajtási tervben hazánk arra vállalt kötelezettséget, hogy a magyar kulcsbeosztásokat a nemzeti kezdeti készenlétiig, azaz 2016. június elsejéig, míg az összes nemzeti beosztás legalább 90 százalékát a NATO teljes készenléti eléréséig, 2017. június elsejéig feltölti. A 18 nemzetközi beosztásból eddig tizenegyre jelentkeztek országok: Olaszország, Németország, Lengyelország, Románia, Szlovákia, Szlovénia, Litvánia és az Amerikai Egyesült Államok. A hiányzó nemzetközi beosztások betöltése érdekében a brüsszeli MH Katonai Képviselő Hivatal és a Monsban települt MH Nem-

Az NFIU épületének látványterve.

zeti Katonai Képviselő is jelentős koordinációs tevékenységet folytat, s ennek eredményeként már vannak további érdeklődő nemzetek.

– **Hogyan illeszkedik a magyar NFIU a Magyar Honvédség rendszerébe, illetve miként kapcsolódik a NATO parancsnoki struktúrájához?**

– A kérdés sorrendjét megfordítanám és pontosítanám, hiszen az NFIU-k NATO-entitások, nem nemzeti parancsnokságok. A magyar NFIU a Szczechinben települt Északkeleti Többnemzeti Hadtest (Multinational Corps Northeast – MNC NE) alárendeltségében van. Az NFIU-k jellegükben ugyan parancsnokságok, ezzel szemben nem a NATO parancsnoki rendszerében, hanem a haderő struktúrájában helyezkednek el. Ez igazából a műveleti tevékenységükre nincs kihatással, sokkal inkább a jogi helyzetükre és az adminisztratív körülményeikre. A Magyar Honvédséggel való viszonyunk talán még ennél is érdekesebb. Annak ellenére, hogy az NFIU a negyedik Magyarországon települt nemzetközi katonai szervezet – a NATO Egészségügyi Kiválósági Központ, a Pápán

működő Heavy Airlift Wing (Nehéz Légi Szállító Ezred) és a Deployable CIS Module (Telepíthető Kommunikációs és Információs Rendszermodul) után –, a státusa egyikkel sem hasonlítható össze. Az NFIU magyar állományának állományilletékes parancsnoka az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka, míg adminisztratív, illetve helyőrségi logisztikai támogatásunkat az MH 43. Nagysándor József Híradó- és Vezetéstámogató Ezred biztosítja. Az NFIU-k kapcsán elterjedt szimbólumrendszer (bár magyarul egy kicsit furcsán hangzik) a „villásdugó-átalakító-konnektor” (plug-converter-socket) hasonlat, amelyből az NFIU az átalakító szerepét tölti be: kapcsolatot, átmenetet képez két, egymással nem teljes mértékben kompatibilis rendszer között, nevezetesen a NATO beérkező erői, illetve a befogadó nemzeti erők és „képessegek” között. Nem hivatott azonban átvenni a nemzeti parancsnokságok funkcióit; ezek támogatása, információval történő ellátása a feladata, mindkét irányban.

– **Milyen jelentősebb teendők állnak ez idő tájt a magyar NFIU előtt?**

– A kérdésre a vezetéselmélet egyik alaptézisével lehet válaszolni: az erőforrások megteremtése, valamint a műveleti készség kialakítása. A 2016-os esztendő legfontosabb feladata a szervezet létrehozása, s az év végére a NATO kezdeti készenlét elérése. Ez magában foglalja mind a magyar, mind a nemzetközi személyi állomány kiválasztását, integrálását és felkészítését a műveleti feladatainkra. A másik terület az infrastruktúra, beleértve az elhelyezési körletünket az abban lévő összes támogató rendszerrel, kiemelten a védett, minősített és akkreditált híradó-informatikai hálózatokkal, amelyekkel az elvárt módon tudunk kapcsolódni a NATO rendszereihez. A harmadik a műveleti eljárásrendünk alapjainak lefektetése, amelyet szoros együttműködésben fogunk kialakítani az MNC NE-vel. Szándékom szerint a magyar NFIU állományát a lehető legtöbb kiképzési rendezvényre delegálom majd, még pedig kettős céllal: egyrészt, hogy tudásunkkal hozzájáruljunk a NATO-parancsnokságok által kialakítandó új rendszerekhez és eljárásokhoz, másrészt pedig azért, hogy mi is információhoz jussunk tőlük és a többi NFIU-tól. 2017 pedig immár a megmérettetés éve lesz. Jövő tavasszal ugyanis értékelő gyakorlaton veszünk részt, amelynek során egy közös nemzeti és NATO értékelő csoport állapítja majd meg, hogy a magyar NFIU elérte-e a NATO teljes készenlétet. Ennek eléréssel az észak-atlanti szervezet eddigi történetében még nem látott szervezet jön létre hazánk területén, olyan, amely minden bizonnyal a nemzeti képességek fejlődésére is komoly hatással lesz majd.

A201

Lehetetlen vagy tehetetlen?

→ Zaventem

Techn. Zuid

2016. MÁRCIUS 22-ÉN HÁROM ROBBANÁS RÁZTA MEG BELGIUM FŐVÁROSÁT, BRÜSSZELT. KÉT – CSAVAROKKAL ÉS SZÖGEKKEL „DÚSÍTOTT” – POKOLGÉP A VÁROSHOZ KÖZELI ZAVENTEM REPÜLŐTERÉN, MÍG EGY A MAALBEEK METRÓÁLLOMÁSON LÉPETT MŰKÖDÉSBE.

LÉPÉSKÉNYSZERBEN A BIZTONSÁGÉRT

A támadások mindegyikét öngyilkos merénylők követték el. Lapzártakor harminckét áldozatról tudunk, a sebesültek száma meghaladta a háromszázat. A halottak száma magasabb is lehetett volna, ha a repülőtéren később megtalált harmadik bombát is felrobbantják a szélsőségesek. A támadás Belgium történelmének legvéresebb terrorista akciója volt. A merényletet az Iszlám Állam vállalta magára. A belga kormány háromnapos nemzeti gyászt rendelt el az áldozatok emlékére.

Bár a támadás sokkolta a belgákat és Európa valamennyi népét, de a szakértők szerint a történetek váratlannak nem nevezhetők. Belgium régóta az Európai Unió egyik legsebezhetőbb állama az iszlám radikalizmus, a terrorfenyegetettség szempontjából. Ez a helyzet több tényezőből áll össze – ahogyan Peter Neumann professzor, az International Centre for the Study of Radicalisation igazgatója is emlékeztetett. Tény, hogy lélekszámához viszonyítva a 11 milliós Belgiumból

csatlakoztak a legtöbben a Szíriában és Irakban harcoló radikálisokhoz: legalább 500 ilyen belga állampolgárról tudnak a felderítő, bűnüldöző szervek. Ehhez képest a 330 milliós Egyesült Államokból az eddigi információk szerint nem több, mint százan mentek harcolni a Közel-Keletre. Nem szabad azt sem elfelejteni, hogy az 500 belga kiutazónak kiterjedt rokon, ismerősi hálózata maradt az országban, s ezekre szintén figyelniük kell(ene) a belga hatóságoknak, szakszolgálatoknak.

Mindezzel együtt – teszi hozzá a professzor – Belgiumban az elmúlt évtizedben egy igen jól szervezett és kiterjedt, részben „földalatti”, részben nyilvánosan is működő, külföldről finanszírozott radikális hálózat alakult ki, a hatóságok passzivitása mellett. Könnyű volt tehát a toborzás, a szélsőséges eszmék terjesztése az erre fogékony, a társadalom peremére szorult fiatalok körében.

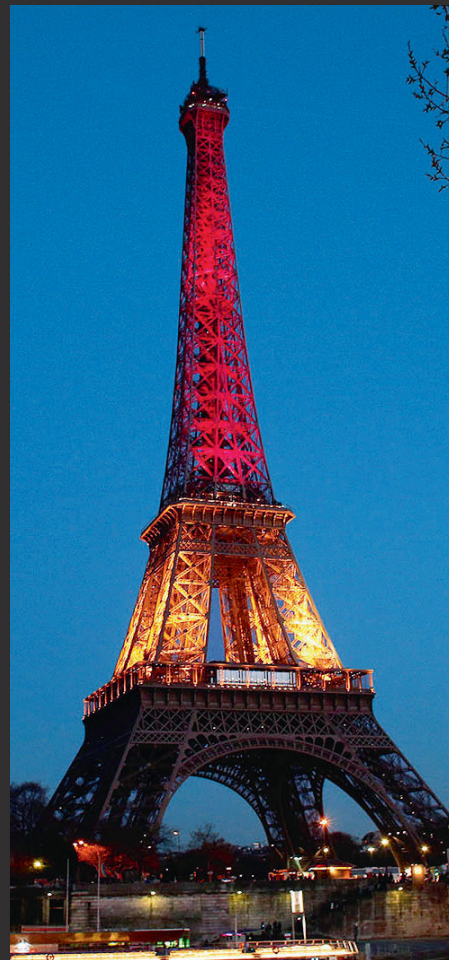
Szintén komoly probléma, hogy a belga hatóságok folyamatos létszámbíánnyal küzdenek, emellett a különböző szervezetek viszonya sem éppen ideális. A speciális belga államfelépítésnek, a három régióra (Flandria, Vallónia, Brüsszel) és közösségre (flamand, francia és német) osztott, föderális berendezkedésnek köszönhetően az együttműködés kusza és hézagos, az információk gyakran elakadnak. Az országnak a szövetségi (belga) kormányon és parlamenten kívül egy flamand, egy francia (közösség) egy német (közösség), egy vallon (régió), illetve egy brüsszeli (régió) parlamentje és kormánya is van. A szövetségi kormány és parlament csak az országos jellegű kérdésekben rendelkezik hatáskörrel, minden más (így a bűnüldözés java része is) a regionális és a közösségeket képviselő parlamentek és kormányok hatáskörébe tartozik. Ezek ismeretében könnyen belátható, hogy miért akadozik az információk megfelelő megosztása és felhasználása, a terrorizmus és a helyi szélsőségesek elleni közös küzdelem.

Mint Peter Neumann is rámutatott, Belgiumban különösen eredményes a terroristák hálózatépítése, emellett igen nagy a különbség a szélsőséges eszmék terjedése jelentette veszély, illetve az ezzel foglakozó felderítő, bűnüldöző szervezetek képességei, erőforrásai között. Ezt támasztja alá, hogy Salah Abdeslam, a párizsi terrortámadások egyik gyanúsítottja, Európa legkeresettebb bűnözője is Brüsszelben bujkált hónapokig. Sőt, az eddig kiszivárgott információk szerint a belga rendőrség gyakorlatilag véletlenül, egy rajtaütés során jutott olyan információhoz, amelynek alapján sikerült Abdeslamot elfogni a híres-hírhedt Molenbeek negyed egyik lakásában.

S az sem véletlen, hogy a 2015. november 13-i párizsi, 130 halálos áldozatot követelő merényletsorozat is Brüsszelben szervezték, tervezték. Molenbeek neve ekkor lett ismert Európa-szerte. A városrész a szakértők szerint példa arra is, hogy milyen hatékonyan épülhet ki a radikálisok hálózata olyan helyeken, ahol az állam szinte „magára hagyja” az ott lakó, jellemzően bevándorlók alkotta lakosságot. Neumann professzor szerint sokáig működött „az állam békén hagy minket, mi pedig elleszünk magunk között békésen” elv az ilyen területeken, de mára a helyzet gyökeresen megváltozott. A 2010-es évek legelejétől a munkanélküliséggel, az oktatási és szociális rendszer működési zavarai, a többségi társadalom kirekesztő megnyilvánulásaival szembesülő, valahová tartozni vágyó másod- és harmadgenerációs bevándorló fiatalok körében nagyon könnyen terjedt el a radikális iszlamista csoportok ideológiája, felépültek a remekül működő, Abdeslamot is hónapokig elrejteni képes, barátokra, ismerősökre, családtagokra alapozott hálózatok. Ezt segítette a jogállami határokat maximálisan kihasználó csoportok munkája, mint amelyet a belga Sharia4Belgium is végzett. A mély társadalmi, szociális és gazdasági problémák, az egyes területekről gyakorlatilag lemondó államigazgatás és bűnüldözés, az EU-n belüli felderítési, bűnüldözési munka széttörede-

zettsége, a már megszerzett információk elakadása, a külföldi forrásokkal sokszor gazdagon ellátott szélsőséges szervezetek megjelenése, helyi hálózataik kiépítése, a talajt vesztett, de már EU-s állampolgársággal és bevándorló gyökerekkel rendelkező

fiatalok elegye sok helyen teremtett veszélyes helyzetet. Belgium lett a „gyenge láncszem”, ahol az állam látványosan mondott kudarcot saját biztonságának megteremtésében. Igaz, a szakértők arra is figyelmeztetnek: nincs értelme csak Belgiumra mutogatni, az előbb felsorolt problémák – ha változó mértékben is – szinte minden EU-tagországra jellemzők.

Sokan vetették fel a kérdést a támadások után, hogy miként tudtak a bombákkal felszerelt merénylők egészen a repülőtér check-in pultjáig, a kigyózó sorokig eljutni. Egyszerűen: jelenleg nincsen olyan, az EU tagállamaira kiterjedő, egységes szabályozás, amely a repülőtéri épületeket védené úgy, ahogyan már a repülőgépeket és az oda felszálló utasokat. A New Yorkot és Washingtonot ért 2001. évi terroristámadások után jelentős szigorításokat vezettek be a légi forgalom biztonsága érdekében, ugyanakkor nagyon kevés ország fordít ugyanilyen figyelmet a repülőtéri infrastruktúra védelmére (a folyamatosan erős terrorfenyegetettséggel évtizedek óta együtt élő Izrael például igen). Az utasok és a gépjárművek szinte mindenhol akadály nélkül közelíthetik meg a repülőtér terminálépületeit, a fémkereső kapukkal, biztonsági szakemberekkel végzett ellenőrzés jellemzően csak a csomagok feladása, a „becsekkolás” után következik. Ezt használta ki a két elkövető a Zaventem repülőtéren is: a biztonsági rendszer videokameráinak felvételei szerint a bombákkal felszerelt elkövetők békésen, a reptéri csomagszállító kiskocsikat tologatva vegyültek el az utazásra készülő tömegben, majd robbantották fel magukat.

A probléma az, mint arra a szakértők felhívták a figyelmet, hogy nem lehet minden olyan helyszínt ellenőrizni, ahol nagyobb létszámú tömeg gyűlik össze nap mint nap. Nincs akkora erőforrás, amely alkalmas akár csak egy Brüsszel méretű város repülőtere mellett minden egyes metró- és autóbusz-megállót, továbbá áruházat, szórakozóhelyet, stadiont, színházat és mozit ellenőrizni, a támadásokat igen nagy biztonsággal kiszűrő hatékonysággal. Ha csak a légikikötőkre koncentrálnunk, akkor a Zaventem repülőtéren több mint évi 23 millió utas (2015-ös adat) és az őket odaszállító járművek

(taxik, személygépkocsik, autóbuszok) ellenőrzését kellene megoldani még az épületbe történő belépés előtt úgy, hogy sehol ne gyűljön fel annyi ember, ahol elvegyülve egy öngyilkos merénylő képes lenne „eredményesen” felrobbantani magát.

Mind a tavalyi párizsi, mind a márciusi brüsszeli terrorakció után kiderült, hogy a hatóságok rengeteg, a támadásokkal és az elkövetőkkel kapcsolatos ismerettel rendelkeztek, már a történetek előtt is. Ezek az információk azonban más-más ország felderítő és bűnüldöző szervezeteinek a birtokában voltak. Mivel jelenleg az Európai Uniónak nincs egységes, központosított hírszerző, felderítő és bűnüldöző szervezete, ezért a közös munka gyakorlatilag az információk gyors és pontos megosztásán alapul(na). Mint láthatjuk, ez ma nem működik a megfelelő hatékonysággal. De vajon a brüsszeli támadás hoz-e változást, végre valósággá érnek-e a hangzatos politikai ígéretek, hogy eredményesen lehessen fellépni a terrorizmus, a szélsőséges csoportok ellen? Szakértők szerint ennek még most is csak csekély a valószínűsége. A Párizsban és Brüsszelben végrehajtott akciók után egyaránt indult párbeszéd az Európai Unió külső határainak védelme, továbbá a nemzetbiztonsági együttműködés mélyítése, megerősítése ügyében, ám ezek érzékeny témának számítanak. A sokat emlegetett biztonsági unió ugyanis nagy mértékben sértené az EU tagállamainak nemzeti szuverenitását, s létrehozása komoly kompromisszumokat követelne meg az egymással olykor évszázados történelmi sérelmek miatt bonyolult viszonyban álló országok vezetőitől. Egy biztonsági unió felállításával ráadásul olyan bizalmas titkosszolgálati információk megosztását kellene napi szinten, folyamatosan és akadályok nélkül végezni, amelyek az államok és felderítő, hírszerző szolgálataik legjobban féltett titkai közé tartoznak. S persze az is kérdés, hogy az egyes tagállamok mindenkorai kormányai hajlandók lennének-e állampolgáraik védelmét részben átengedni egy közös szervezetnek, s egy esetleges újabb sikeres terrorcselekmény után miként kommunikálnák az egységes biztonsági intézmény kudarcát?

OROSZ EXPORTSIKER

A Mil Mi-28NE Havoc típusú helikopterből negyvenet vásárolt Algéria. A jelentős biztonsági kihívásokkal küzdő ország kérésének megfelelően a Mil és a Roszvertol mérnökei egy kétkormányos, oktatási célokra is használható, Mi-28UB jelzésű változatot is kifejlesztettek. Ilyen modellekkel még az orosz légierő sem rendelkezik. A Mi-28-assal kapcsolatban már harctéri tapasztalatok is rendelkezésre állnak: a helikopterek – orosz felségjelzéssel – Szíriában teljesítettek szolgálatot, míg Irak légierője ugyancsak negyven darabot rendelt ebből a típusból, s a becslések szerint húszat már üzemeltet is. A gépek számos műveletben vettek már részt, az Iszlám Állam terrorszervezet és más fegyveres csoportok elleni harcokat támogatva.

Forrás: Interfaksz

AZ UTOLSÓ LESZÁLLÁS

Méltó módon búcsúzott a szolgálattól a Sea King Mk 4 Commando (Royal Navy). A 2016. március 21-én nyugdíjba vonult típus utolsó küldetését teljesítő példánya a HMS BULWARK partraszállást támogató hajó fedélzetére szállt le. Nem véletlenül: a Commandók legfontosabb feladata a tengerészgyalogosok szállítása volt az ellenséges területekre, így a partraszállási műveletek során is kulcsfontosságú feladatot töltöttek be. A jellegzetes, sötétzöld színű helikopterek 36 évig harcoltak a tűzvonalban, még Afganisztánban is bevetették a Sea King-eket. A gépeket egyébként az AgustaWestland Merlinék váltják fel: a HC3-as változatot kifejezetten csapatszállító feladatokra alakították ki.

Forrás: ITV.com

PAKISZTÁN: ÚJ GÉPKARABÉLY

A német H&K G3 és az AK-47-ről mintázott kínai Type 56-os gépkarabélyok helyett Pakisztán új gyalogsági lőfegyvert rendszeresít. A leendő típust az állami kézben lévő Pakisztáni Fegyvergyár készíti majd. A tervek szerint a kiválasztásra váró haditechnikai eszközökből legalább félmillió darabot készítenének a fegyveres erők részére. A gyártásra esélyes típusok között található az olasz Beretta ARX-200, a cseh CZ-806 BREN 2, a belga FN SCAR, az orosz Kalasnyikov AK-103, és a szerb Zastava M21 gépkarabély. A pakisztáni katonai vezetés arra is hajlandó, hogy a győztes külföldi vállalattal közös céget alapítva lássa el a haderőt az új fegyverrel. Az említett gépkarabélyok tesztelése várhatóan az év közepére fejeződik be, így még a szerződést is megköthetik az idén.

Forrás: defenseneews.com

HIPERSZONIKUS HORDOZÓVADÁSZ

Az orosz haditengerészet PJOTR VELIKIJ nukleáris meghajtású, irányított rakétás cirkálóját hiperszonikus, a hangsebesség legalább hatszorosával repülni képes, hajók elleni rakétarendszerrel látják el. A kifejezetten az amerikai repülőgép-hordozó kötelékek ellen kifejlesztett 3M22 Zirkon rakétákat a tervek szerint a 2019 harmadik negyedévében elvégzendő nagyjavítása során kapja majd meg a hajó. A jelenleg még a fejlesztési és tesztelési fázisban lévő rakétákból 80 kerülhet majd a PJOTR VELIKIJ-re, a szintén új fejlesztésű 3S14 indítókonténerekben. A szakértők szerint a titkosan kezelt Zirkon az orosz–indiai fejlesztésű BrahMos-II orosz változata lesz.

Forrás: TASZSZ

HADRENDEN A HMS ARTFUL

Hivatalosan is hadrendbe állt az Ausztrál Királyi Haditengerészet harmadik Astute-osztályú, nukleáris meghajtású vadász-tengeralattjárója, a 7400 tonna vízkiszorítású HMS ARTFUL (S121). Az úszóegységet hat darab 533 milliméter űrméretű torpedóvető állással szerelték fel, ezekből Spearfish nehéz önirányított torpedók és UGM–109E Tomahawk Block IV, szárazföldi célpontok ellen használható cirkálórakéták indíthatók. A HMS ARTFUL az első olyan ausztrál tengeralattjáró, amelyet az új, a hajó minden rendszerét összekötő CCS digitális harcászati rendszerrel szereltek fel. Az Astute-osztály további három egységét még építik, s várhatóan az eredeti tervekben szereplő, hetedik tengeralattjárót is megrendeli majd az ausztrál kormány.

Forrás: defense-aerospace.com

LENGYEL JÁRMŰTENDER?

Nem kevesebb, mint 21 milliárd dollár értékű járműmodernizációt tervez a lengyel hadvezetés. A program során a lengyel hadsereg teljes gyalogsági-harcjarmű állományát lecserélnék. A jelenleg használt, a szovjet BMP-család módosításával gyártott BWP–1 és BWP–2 változatú lánctalpasokat modernebb, védettebb és nagyobb tűzerővel rendelkező harcjárművek váltják majd fel. A hadsereg jelenleg körülbelül 1000 elavult BWP-vel rendelkezik; ezeket 2018 és 2021 között vonják ki a hadrendből.

A költségek csökkentése érdekében szóba került a közös vásárlás Csehországgal, amely szintén típuscserén gondolkodik.

Forrás: Forecast International

LÁTOGATÁS IRAKBAN

Az Irakban küldetést teljesítő magyar katonáknál járt dr. Benkő Tibor vezérezredes. A Honvéd Vezérkar főnöke az iraki Kurdisztán három helyszínén tájékozódott katonáink műveleti feladatairól, szolgálati, élet- és munkakörülményeiről. Programja során találkozott a magyar kontingens feladatait meghatározó vezetési elemek parancsnokaival, így az amerikai Task Force, az Észak-iraki Kurd Kiképző Központ peshmerga, és a Kurd Kiképzést Koordináló Központ német vezetőjével, illetve látogatást tett a kurd Peshmerga Minisztériumban is. Benkő vezérezredes valamennyi tárgyalópartnere elismerően szólt a magyar katonák felkészültségéről, szakértelméről és hozzáállásáról.

Kép és szöveg Honvéd Vezérkar

PÁROS FUTÁS AFGANISZTÁNBAN

Afganisztánban, a Marmal táborban International Military Competition 2016 elnevezéssel, öt kilométeres, páros, bakancsos futóversenyt rendeztek. Az izgalmas küzdelmet hozó erőpróban az Afganisztánban szolgálatot teljesítő nemzetek összesen 74 csapattal képviseltették magukat. A párok akadályokkal nehezített, változatos terepviszonyok között kialakított pályán mérhették össze felkészültségüket. A futóverseny célja, az egészséges életmód támogatása mellett, a bajtársi összetartás erősítése volt.

*Honvedelem.h
Fotó MH Nemzeti
Támogató Őlem*

PARANCSNOKVÁLTÁS AZ EUFOR ÉLÉN

Tizenöt hónap elteltével véget ért Johann Luif vezérőrnagy EUFOR-parancsnoki megbízatása. A szarajevói Butmir táborban rendezett ünnepség, a beosztás átadás-átvételi ceremóniája Lars-Gunnar Wigemark nagykövét, az EU különleges képviselője részvételével zajlott. A leköszönő Luif tábornok beszédében egyebek mellett leszögezte, hogy az EUFOR folytatja küldetését Bosznia-Hercegovina fegyveres erőinek képességfejlesztésében és kiképzésében. Az EUFOR új parancsnoka, Friedrich Schrötter vezérőrnagy Ausztriából érkezett, ahol a védelmi és sportminisztérium műveleti követelményekért felelős csoportfőnökségének igazgatója volt.

Éfj orb lör g fordította: Eszes Boldizsár

LÖVÉSZET KOSZOVÓBAN

Az MH KFOR Kontingens 14. váltásának katonái márciusban több nemzetközi kiképzésen is részt vettek Koszovóban. A portugál–magyar közös KFOR Harcászati Tartalék Zászlóalj hadműveleti részlegének szervezésében például közös lövészetet tartottak. Az orehovaci lőtérén a tíz nemzet katonáinak részvételével megtartott foglalkozás statikus bemutatóval kezdődött; ennek során a békefenntartók kiválaszthatták maguknak azt a fegyvert, amellyel később maguk is szerettek volna lőni. Így a többségében az MH 5. Bocskai István Lövészdandárhoz tartozó magyar katonáknak is lehetőségük adódott a más nemzeteknél rendszeresített pisztolyok, gépkarabélyok, géppuskák és mesterlövészpuskák kipróbálására.

Kép és szöveg MH KFOR-4

CIPRUSI ERŐPRÓBA

Az ENSZ Ciprusi Békefenntartó Erők (UNFICYP) Mobile Force Reserve (MFR) alegységének szervezésében tíz kilométeres futóversenyt rendeztek Nicosiában, az ENSZ által védett területen (United Nations Protected Area – UNPA). Az UNFICYP különböző szektorait képviselő hatfős csapatok számára komoly mentális és fizikai kihívást jelentett a nagy szintkülönbségek miatt különösen megerőltető táv teljesítése. A brit, argentin, norvég, osztrák, szerb és szlovák sportolók mellett az UNFICYP magyar kontingenséből is érkeztek versenyzők, akik dacolva a februárban szokatlanul magas hőmérséklettel, eredményesen szerepeltek az erőpróbán. *Vaszily Judit főtörm.; fotó: Somlai-Kiss András őrnagy*

ELSŐSEGÉLY-TRÉNING NAQOURÁBAN

Az ENSZ libanoni békefenntartó misszió (United Nations Interim Force in Lebanon – UNIFIL) állományában szolgáló magyarok a Naqourában található katonai kórház szakszemélyzetének segítségével ismeretfelújító elsősegély-tréningen vettek részt. Az elméleti kiképzés során áttekintették a vérzések, törések, égési sérülések típusait, a rándulás és a ficam jellemzőit, majd gyakorlati foglalkozáson elevenítették fel a törött végtagok rögzítését, illetve az újraélesztés szakszerű végrehajtását. A magyar csoport kiképzését nagyban segítette Rábel Roland főhadnagy, aki korábban elvégezte a harctéri életmentő katona (CLS) tanfolyamot, így az ott szerzett tapasztalatait megoszthatta társaival.

Kép és szöveg Kisgyörgy Sándor százados

KOLLEKTÍV INTELLIGENCIA

Zsiráftulajdonos légtérőrzők

A LÉGIERŐ BERKEIBEN GYAKRAN UTALNAK EGY FÉNYKÉPRE, MELYEN KATONÁK ÉS CIVILEK ÁLLNAK A KORÁBBI LÉGIERŐ-PARANCSNOKSÁG ÉPÜLETÉBE VEZETŐ LÉPCSŐKÖN, ILLETVE KÉPLETESEN SZÓLVA: EGY ÚT KEZDETÉN. ÖT ÉVEL EZEŐTT - 2011. ÁPRILIS ELSEJÉN - ALAKULT MEG UGYANIS AZ MH LÉGI VEZETÉSI ÉS IRÁNYÍTÁSI KÖZPONT.

A haderőreform kapcsán 2010-ben, nyugati koncepciókra alapozva vetődött fel, hogy a légierő haderőnem sajátosságait figyelembe véve kerüljenek egy kézbe a rendszer már meglévő vezetési-irányítási elemei. A gondolatot tett követte, és Szücs József ezredes parancsnoksága alatt létre is jött az új veszprémi központ, amely immár egymaga felelős a harcászati szintű légi műveleti harcparancsok teljes körű végrehajtásáért, illetve az adott feladatok vezetéséért és irányításáért. Korábban ugyanis a légierő hadműveleti központja az MH Összhaderőnemi Parancsnokságon (MH ÖHP) belül, annak részeként működött, de az MH ÖHP az elmúlt öt esztendőben már „csupán” a hadműveleti tervezést végezte. Másrészről pedig hazánk részét képezi a NATO integrált légvédelmi rendszerének is, és a szövetségi kötelezettségből adódó feladatokat szintén a „Sziklában” települt légi irányító központ (angol megnevezése után CRC) hajtja végre.

De hogyan is fejlődött öt év alatt a haderő egyik legfiatalabb katonai szervezete odáig, hogy mára – alapfeladatainak maradéktalan ellátása mellett – hazai és nemzetközi katonai berkekben is komoly elismerésnek örvendjen, és nem utolsó sorban színes, és szerteágazó régiós társadalmi szerepvállalásáról is közismert legyen?

Szücs József mérnök ezredes szerint az MH Légi Vezetési és Irányítási Központ (MH LVIK) első

öt évének – a légvédelmi készenléti szolgálat ellátása mellett – különféle súlyponti feladatai voltak. Értelmeszerűen először is a szervezet működésének alapidokumentumait kellett megteremteniük.

Az öt év alatt természetesen az MH LVIK állománya is átesett különböző szintű képesség-ellenőrzéseken. Ezek közül a 2014-ben megszerzett, NATO-szintű „MISSION CAPABLE”, azaz a „Harcra kész!” minősítés ad okot a legtöbb büszkeségre, ráadásul abban az évben teljesen váratlanul is érkeztek szövetségi ellenőrök Veszprémbe.

– Egyszer csak csengettek nálam, megjelent három ellenőr és közölték, hogy ők a pár perc múlva esedékes valós repülés alatti munkánkat jöttek megsejmelni. Természetesen e hirtelen jött ellenőrzés során is kítűnő minősítést kaptunk jó néhány szakterületen – emlékszik vissza a nem mindennapi történetre a parancsnok.

– A korábban más-más katonai szervezeteknél szolgáló kollégák segítségével kellett leraknunk egy működőképes, új alakulat adminisztrációs alapjait. A szervezet különböző központjai önmagukban persze

azt megelőzően is működtek, ám a meglévő szabályzók, intézkedéseik szinkronizálása, egységesítése létfontosságú volt. 2011. június elsején végül is ennek a munkának a folyamánként vehettük át az akkori MH 54. Veszprém Légtérellenőrző Ezredtől a légtér-felügyeleti feladatokat, és így immár teljes mértékben legitim háttérrel tudtuk üzemeltetni a szolgálatokat – eleveníti fel a kezdeteket az ezredes.

Az elkövetkező évek további kihívásokat hoztak. A központ életében folyamatosan jelenlévő egyik legfontosabb teendő, a NATO új vezetési, irányítási rendszerének telepítésével kapcsolatos feladatokból adódik. Mivel az egyik elem Veszprémbe is megjelenik, a kiépítés és a beruházás

kapcsán jó néhány előkészítő munkát végre kellett hajtani. Ennek érdekében 2012 januárjától pár hónapon keresztül az állomány a kecskeméti tartalék légi irányító központban látta el megszokott feladatait, mégpedig olyan sikeresen, hogy ebből a váltásból a légvédelmi rendszer alig észlelt valamit; azaz a szolgálatok működésében semmilyen fennakadás sem volt.

– A mi munkánk alapja a légvédelmi készenléti szolgálat folyamatos ellátása. Bármilyen más teendőnk is akad közben, az adott váltásba beosztottak az év minden napján, és a nap huszonnégy órájában lent dolgoznak a „Sziklában”. Már pedig elmondhatom, hogy az elmúlt öt év alatt egyszer sem következett be az MH LVIK hibájára visszavezethető repülési esemény. Azaz a váltások alkalmával mindig elhangozhatott a mondat, miszerint a szolgálati idő alatt jelentésre kötelezett esemény nem történt. E

teljesítmény mögött pedig folyamatos munka áll. Naponta körülbelül 2500–3000 légi járművet követünk, egyéni és csoportos szakmai képzéseket hajtunk végre, szimulációkat vezetünk, és még hosszan sorolhat-

A külföldi kapcsolatokat tekintve az MH LVIK kezdetben Németországtól kapta a legtöbb segítséget. A németek saját kiképzési intézményeikben felajánlottak egy-egy helyet, így a veszprémi katonák testközelségből tanulhatták meg a szakterületre vonatkozó szövetségi eljárásrend megfelelő alkalmazását. Amikor aztán Szlovákia, Horvátország és Szlovénia csatlakozott a NATO-hoz, a központ ugyanilyen módon segítette elő az ő felkészítésüket. S ha már külföld: a központ katonái rendszeresen teljesítenek külszolgálatot a Geilenkirchenben állomásozó NATO AWACS-flottánál, valamint a Torrejónban települt többnemzeti NATO légi műveleti központban. Emellett már két alkalommal rendeztek Veszprémben nemzetközi kutatómentő (personal recovery) tanfolyamot.

nám a napi teendőket – hangsúlyozza Szücs József ezredes.

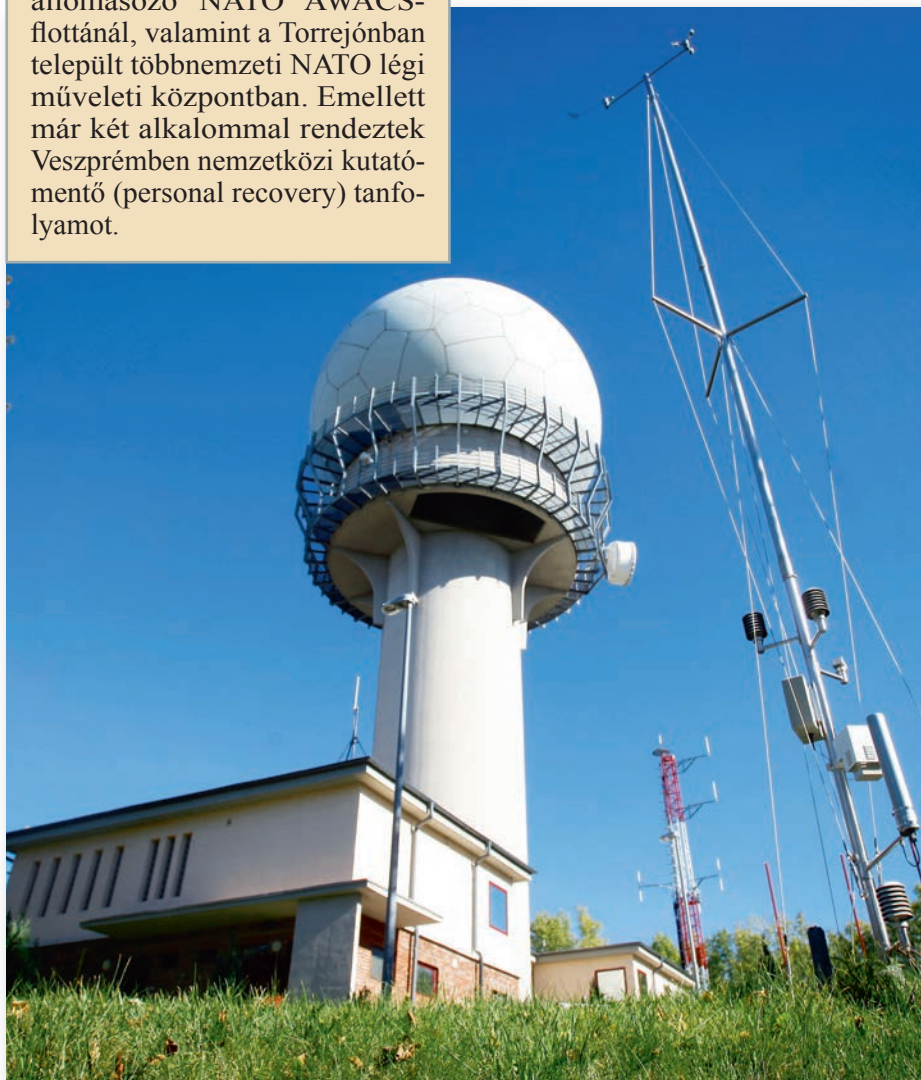
A folyamatos munka hátterét is megvilágítva érdemes tudni, hogy a polgári légi forgalom irányítását végző HungaroControl Zrt. adatai szerint éves szinten körülbelül 600 000 légi jármű repül át hazánk légterén. Magyarország fölé érve, mindegyiknek kötelezően fel kell vennie a rádiókapcsolatot a földi irányítással. Ha ez a kapcsolatfelvétel nem történik meg, akkor lép működésbe a légvédelmi rendszer.

– A NATO tagjaként, ezen a téren maradéktalanul élvezzük a szövetség előnyeit, mert ha a gép a szomszédos szövetségi országok légterében nem létesített rádiókapcsolatot, arról mi is azonnal értesülünk. Ennek következményeként csökkenthető a kecskeméti bázison állomásozó Gripenek készenléti szolgálatának reakcióideje. Ez alatt akár az is értendő, hogy mire a rádiókapcsolatot nem létesítő gép

beérkezik hazánk légterébe, a vadászgépek már a levegőben vannak, és a légi irányító központ szakemberei már vezetik rá a vadászokat a célra. A riasztások száma különben évről évre változó – felméréseink szerint közel tízezer repülőgép közül akad egy-egy problémás eset. Próbáltuk elemezni ugyan az események jellemző irányait és időpontjait is, ám ezek alapján csak az állapítható meg egyértelműen, hogy a levegőben bármikor, bármi megtörténhet. Egyébként mi minden esetben a repülés szabályszerűségét vizsgáljuk, azt, hogy az adott gép jogszerűen tartózkodik-e a légtérben, az előre leadott repülési tervének megfelelő útvonalon halad-e, vagy sem – hangsúlyozza a parancsnok.

Amikor tehát a hírekben arról olvashatunk például, hogy a Magyar Honvédség Gripenjei elfogtak egy légi járművet, ilyenkor mindig oda kell képzelnünk az elfogókhoz a légi irányítót is. A fentiekben tagolt szakmai munka és a szolgálatok folyamatos működtetése mellett a fiatal alakulatnál kulcskérdés volt a különféle katonai szervezetektől érkező állomány összekovácsolása homogén csapattá. A váltásos munkarend természetesen nem könnyítette meg ezt a folyamatot, hiszen előfordul, hogy a kollégák hosszú ideig nem is találkoznak egymással. Az emberek közötti távolságok áthidalása érdekében a központban eleinte az egész csapatot érintő, változatos csapatépítő tréningeket, rendezvényeket (például sportversenyeket) szerveztek.

– Egy szervezet életében fontos a helyőrséggel és az ott élő társadalmi szervezetekkel kialakított és működtetett kapcsolat, és erre ráerősített a vezérkari főnök feladatszabása is, miszerint a honvédséget a társadalom számára is láthatóvá kell tenni. Számunkra azonban ez a feladat nem kis dilemmát jelent, hiszen bár sokan abszolút jó szándékúan kíváncsiak rá, hogy pontosan mi is zajlik a „Sziklában”, ám ennek a munkának a túlnyomó része értelemszerűen nem publikus. Ugyanakkor viszont sok olyan képességgel és adottsággal is rendelkezünk, amely mások számára is érdekes lehet – utal Szücs József ezredes arra, hogy az MH LVIK az

Hagyomány, hogy az MH LVİK csapatünnepén osztják ki az Év Embere díjakat. Az alakulatszintű elismerésre minden esetben az állomány tesz javaslatot. Jelzésértékű, hogy idén – ugyancsak a központ dolgozóinak javaslata alapján – Szücs József ezredes is az Év Embere lett.

elmúlt öt év alatt is számtalan módon nyitott a civil társadalom felé. Több katonaművész kiállítását szervezték

és rendezték meg, egyéb kulturális és jótékonyági programokkal együtt. Emellett az alakulat például a helyi állatkertben minden évben örökbe fogad egy állatot, legutóbb például az egyik zsiráfot.

– Sokszor a kollégák keresnek meg újabb ötletekkel és tervekkel. Ezek megvalósításának folyamata erősíti az összetartozást, és kialakít egyfajta szellemiséget. Egészen más egy

olyan közösségben dolgozni, ahol a kollektív intelligenciára lehet támaszkodni – és itt mindkét szónak külön-külön is jelentősége van. Summázva: a szakmaiságunkat a stabilitás jellemzi, a fluktuáció pedig meglehetősen alacsony nálunk. Ha valaki egyszer idekerül, miután felkészítik az adott beosztás ellátására, onnantól kezdve az alapfeladat mellett már csak a változások nyomán követésére kell koncentrálnia. Ahogy pedig megérkezik egy-egy új szabályzó, azt a lehető leghamarabb keresztül is vezetjük a szolgálati rendünkön. Persze, miként a munkában, úgy képzési szempontból sincs megállás soha – véli a központ első embere.

Az utolsó megállapítás már csak azért is helytálló, mert a NATO új, egységes, integrált európai szemléletű légi vezetési-irányítási rendszere Veszprémben is a tesztelés, illetve a helyszíni adaptáció fázisában van. Ennek megfelelően át kell képezni az állományt, és ki kell alakítani az újabb szolgálati rendet is. Mert ha nem is szajkózzák minden nap unalomig, hogy a stabil, megbízható szolgálatellátás a legfontosabb, gyakran elhangzik a mondat, miszerint „Munkánk nem tűri a hibát.”

TÖBBNEMZETI LOGISZTIKAI KIKÉPZÉS

A Katonai Logisztikai Intézet tizenharmadik alkalommal szervezte meg négy nemzet végzős tisztjelöltjei számára a FOURLOG többnemzeti logisztikai kiképzést, amelyen – az Osztrák Szövetségi Haderő Logisztikai Iskolája, a brnói Védelmi Egyetem, valamint a belgrádi Védelmi Egyetem hallgatói mellett – hazánkat a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának végzős, katonai gazdálkodási alapszakos honvéd tisztjelöltjei képviselték. A kiképzés ausztriai szakaszában az alegységek összekovácsolása és felkészítése zajlott, Csehországban pedig a tisztjelöltek megtervezték egy logisztikai század telepítését, majd gyakorolták annak feladatait.

Honvedelem.h ni -nke.h fotó ni -nke.h

TEREPTAN A GERECSÉBEN

Háromnapos tereptankiképzésen vettek részt a tatai MH 25. Klapka György Lövészdzandár 101. tüzérsztyályának katonái. Ennek során térképészeti és katonaföldrajzi ismereteket szereztek, illetve nappali és éjszakai körülmények között gyakorolták a tájékozódást a Gerecse hegységben. A kiképzés záró aktusaként a tüzércsoportoknak menetet kellett végrehajtaniuk a mintegy 20 kilométerre lévő laktanyába. A menetvonal első felében, GPS-eszközök segítségével, az előre telepített pontok helyének meghatározása és az oda kihelyezett azonosító jelek begyűjtése volt a feladat, majd azimut menet várt a katonákra. A kilenc csoport külön útvonalakon teljesítette a távot, minden katona a meghatározott időn belül ért célba.

Kép és szöveg MH 25. K. GYLD

VÁLSÁGKEZELÉSI GYAKORLAT

Sikeres volt a NATO ideji stratégiai szintű egyhetes válságkezelési gyakorlata, amelyen magyar részről, az érintett minisztériumokból több mint száz törzstiszt és polgári személy vett részt. A kiképzési esemény során Magyarország aktívan és hatékonyan működött közre a NATO felső szintű döntéshozatali folyamataiban; az értékelés szerint szakembereink kiválóan dolgoztak az elképzelt válsághelyzet kezelése során. Az 1992 óta megrendezett Crisis Management Exercise (CMX) célja, hogy a politikai és katonai stratégiai irányítás szintjén teszteljék a NATO érvényben levő válságkezelési eljárásrendjeit. A gyakorlat tényleges csapatmozgatásokkal nem járt, a feladatokat a nemzetek a polgári és a katonai vezetési pontokon hajtották végre.

Honvedelem.h fotó Dévényi Veronika

TANFOLYAM A HARCTÉRI SÉRÜLTEK ELLÁTÁSÁRÓL

Tizenkét nemzet negyvenhat képviselőjének részvételével, a NATO Katona-egészségügyi Kiválósági Központ, valamint a francia École du Val-de-Grâce közös szervezésében, Budapesten rendezték meg a harctéri sérülések ellátásának tapasztalatait és a legmodernebb eljárásokat bemutató tanfolyamot. A rendezvénynek az European Police College (CEPOL) adott otthont, a gyakorlati foglalkozásokat pedig az MH Egészségügyi Központ – Honvédkórházban tartották. Az előadásokat tapasztalt, nemzetközileg elismert külföldi oktatók, míg a gyakorlati foglalkozásokat a Honvédkórház és a Pécsi Tudományegyetem szakemberei vezették. A kurzus fő témája idén a tömeges sérültellátás kórházi szervezése volt.

Kép és szöveg dr. Vekszler Péter orvos ezredes

TŰZOLTÁSI GYAKORLAT TÁBORFALVÁN

Közös tűzoltási és mentési gyakorlatot tartott az MH Anyagellátó Raktárbázis Bázisparancsnokságának táborfalvai létesítményi tűzoltósága, valamint a dabasi hivatásos tűzoltóság állománya. Az elképzelt szituáció szerint az objektum lőszertároló épületének tetőszerkezetén javítás közben tűz keletkezett, az ott dolgozó munkás pedig eszméletét veszítette. A honvédségi tűzoltó raj a riasztás vétele után két perccel megkezdte a sérült mentését, a tűz gyors terjedése miatt azonban értesíteni kellett a dabasi tűzoltókat is. Gáncsos László tűzoltó őrnagy, a dabasi tűzoltóság parancsnoka és Válent István zászlós, a táborfalvai létesítményi tűzoltóság parancsnoka egyaránt jónak értékelte a közös munkát.

Szabó Beáta; fotó: Tomena Gábor őrnagy

HARMINCHAT JELENTKEZŐ

Az egri Wigner Jenő Műszaki, Informatikai Középiskola, Szakiskola és Kollégium 36 diákja egyszerre jelentkezett önkéntes műveleti tartalékosnak a Magyar Honvédségbe. A jelentkezés előzményeként az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság 5. Katonai Igazgatási és Érdekvédelmi Irodájának munkatársai előadásokat tartottak az idén május végéig 18. életévüket betöltő diákok számára az önkéntes műveleti tartalékos rendszerről. A Wigner-középiskola ötödik éve tagja a KatonaSuli-programnak, és a diákok egy része választható érettségi tantárgyként tanulja a katonai alapismereteket.

Kép és szöveg: Szűcs Antal százados

ÚJ TUDÁSKÖZPONT

A repülésbiztonság minél magasabb szintű, az illetékes polgári szervezetekkel közös együttműködésben megvalósuló szolgálata megkívánja, hogy a fiatalok a legmodernebb technikai eszközökön képezzék magukat – mondta dr. Simicskó István honvédelmi miniszter Budapesten, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen, a HungaroControl 3D-s torony-szimulátorának átadó ünnepségén. A tárca vezetője rámutatott: a HungaroControlal kötött megállapodás jól példázza, hogy a haderő a civil szférával közösen keresi a módját, miként láthatja el még hatékonyabban alaprendeltetését. Az együttműködésnek köszönhetően nő a képzés színvonala is, hiszen az NKE új tudásközponttal bővül.

Draveczi-Ury Ádám; fotó: Dévényi Veronika

VISSZAFOGADÓ ÜNNEPSÉG DEBRECENBEN

A magas szakmai színvonalon végzett szolgálatnak köszönhetően katonáink kivívták a NATO-tagországok tiszteletét, azaz a Magyar Honvédség – és így a hazánk – iránti megbecsülést. Személyesen is hozzájárultak a szövetségben vállalt együttműködésünk megerősítéséhez, szakmai kapcsolataink kialakításához – hangsúlyozta Vargha Tamás, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes Debrecenben, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár mintegy háromszáz, misszióból hazatért katonájának visszafogadó ünnepségén. Az MH KFOR Kontingens tizenharmadik, illetve az MH Iraki Kiképzés-biztosító Kontingens első váltásának tagjai munkájuk elismeréseként kitüntetések és elismeréseket vehettek át.

Kép és szöveg: Snoj Péter

KIEMELT FELADAT A TOBORZÁS

Eredményes évet zárt az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság, de idén még komolyabb kihívások várnak a szervezetre – hangzott el a parancsnokság éves értékelő és feladatszabó értekezletén. A rendezvényen felszólaló dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke a feladatokat konkretizálva elmondta, hogy a jövőben még nagyobb hangsúlyt kell fektetni a toborzás sikerességére. Elvárja például, hogy rugalmasabban kezeljék az újonnan jelentkezők felvételét, csökkentsék az eljárás idejét. Új jelentkezőkre azért is szükség van, mert a jövőben, a honvédelmi tárca tervei szerint, új alapokra helyezik a tartalékosok képzését a területvédelmi elvek alapján.

Nyulas Szabolcs; fotó: Rácz Tünde

LÖVÉSZEK ÜNNEPE

Emlékfolyosó-avatással, elismerések átadásával és koszorúzással ünnepelte az MH 5. Bocskai István Lövészdandár 39. lövészászlóaljának állománya az alakulat napját. A lövészászlóalj és jogelődje, a 260 éve alakult császári és királyi 39. gyalogezred történetét bemutató emlékfolyosó avatásán

Takács Attila dandártábornok, a lövészdandár parancsnoka hangsúlyozta: a 39. lövészászlóalj – amely jelenleg a Magyar Honvédség legjobban feltöltött, 550 fős zászlóalja – megtalálta identitását, ismeri múltját és látja jövőjét is. A lövészek ünnepe sportfoglalkozásokkal folytatódott, majd este a Szent Anna Székesegyházban tartott szentmisével zárult.

Kép és szöveg Snoj Péter

FORRADALMI FORGATAG

Tárlatvezetéssel, huszárbemutatókkal, kézműves-foglalkozásokkal, népi játszóházzal, valamint különféle előadásokkal várták a kicsiket és a nagyokat Budapesten, a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum (HM HIM) hatodik alkalommal megrendezett Forradalmi Forгатagába. A bő egyhetes rendezvénysorozat hétköznapijain a diákokra fókuszáltak, a hétvégén a családok számára szerveztek programokat, március 15-én, a forгатag főnapján pedig több helyszínen is várták a látogatókat. A Kapisztrán téren például egy huszártábort, míg a HM HIM díszudvarán egy gyalogsági tábort tekinthettek meg az érdeklődők.

Takács Vivien; fotó: Snoj Péter

TAVASZI EMLÉKHADJÁRAT

Immár huszonnyolcadik alkalommal kerül sor a Tavaszai Emlékhadjáratra, amely egyben Közép-Európa legnagyobb katonai hagyományőrző rendezvénysorozata is. A szervező hagyományőrző és történelmi egyesületek, illetve a részt vevő önkormányzatok idén is várják az érdeklődőket a május 22-ig tartó esemény programjaira. A történelmi időutazás során a hagyományőrök az 1849. évi tavaszai hadjárat helyszíneit járják végig az anyaországban és a Felvidéken. A legnagyobb érdeklődésre ezúttal is a csatabemutatók számíthatnak, amelyek során korabeli egyenruhákban játsszák újra a tavaszai hadjárat egy-egy emlékezetes epizódját.

Honvedelem.hu; fotó: archív

TÖBB MINT EGY ÉVTIZED UTÁN ISMÉT KÉPEZTEK „HÍDVETŐKET” A TATAI MH 25. Klapka György Lövészdandárnál. A BLG-60M típusú hídvetőgép kezelését január óta ketten sajátították el, s tették le a gépkezelői vizsgát a Szentendrei MH Altiszti Akadémián.

Az egykori NDK, valamint Lengyelország közös fejlesztésében készült BLG-60M típusú harcjárműből jelenleg kettőt tart hadrendben a Magyar Honvédség. A hídvető feladata, hogy minimális felderítést követően lehetővé tegye a harckocsik átjutását olyan természetes és mesterséges akadályokon, amelyeket azok önerőből nem tudnának leküzdeni. A jármű egyik előnye, hogy képes követni a támadás menetét a harckocsikkal együtt.

A BLG-60M alapja a T-55-ös harckocsi alváza, amelyre egy-egy hidrakó szerkezetet és csörlőt szereltek. A 40 tonnás gépet egy 580 lóerős, 12 hengeres dízel, V-elrendezésű motor hajtja. Terepen (ha rajta van a hídelem) 15–20 km/h sebességgel tud haladni. Műúton, illetve jól kiépített földúton viszont akár 30–40 km/h-s tempóra is képes. Hatótávolsága kiépített úton 300–400, nehéz terepen 200–220 kilométer. A nyitott állapotban 20 méter hosszú hídszerkezet csaknem hét tonna, amit a gép körülbelül négy perc alatt képes lerakni. Egy hídelemmel

Négy perc – és kész

ÁTHIDALÓ
MEGOLDÁS

19 méter, kettővel pedig 36 méter hidalható át, az utóbbi esetben az akadály mélysége akár 4,5 méter is lehet.

A Magyar Honvédségnél – több-éves kihagyás után – 2016. január 3-án kezdődött meg ismét a kiképzés erre a típusra. Az első fázisban, egy háromhetes elméleti oktatás keretében, a hallgatók részletekbe menően megismerkedtek a géppel, a hídszerkezettel, a hídvető harckocsi alkalmazásának elveivel, illetve azzal is, hogy a jármű segítségével milyen akadályok küzdhetők le. Egyenetlen terepen például előre-hátra legfeljebb 12, jobbra-balra pedig 6 fok lehet a dőlés, egyébként instabillá válik a szerkezet. A tantermi foglalkozásokat egy 100 kérdésből álló teszt kitöltése, majd szóbeli vizsga zárta.

Ezt követte az öthetes gyakorlati képzés, ami hat-hat általános és szakvezetési gyakorlatból állt. Az előbbi részeként különböző terepszonyok között, más-más napszakban gyakorolták a harckocsi irányítását egy akadálypályán úgy, hogy a hídelem a gépen volt. Az

eszközt ugyan egy harckocsihoz hasonlóan kell kezelni, de annál sokkal nagyobb fizikai erőt kíván, hiszen a BLG-60M-nél sem a kormányzás, sem a váltás esetében nem áll rendelkezésre rásegítés. Érdekesség, hogy a jármű – a speciális felépítmény, az orr-résztől előre nyúló épített vetőkeret okozta terhelés, a körülményesebb fordulás miatt – „üresen” nehezebben manőverezhető, mint a hídelemmel, ez utóbbival együtt viszont kiegyensúlyozottabbá válik, és persze a többletterhelés miatt a kezelők is óvatosabban vezetnek.

A hat szakvezetési gyakorlaton már a hídvetést sajátították el a hallgatók. Először az átkelő le-

fektetését és felszedését tanulták meg sík területen, majd ugyanezt végezték el árok felett, lejtős terepen, harckocsifalnál és buktatónál. A vizsga előtti utolsó napon egy 19 méteres árkot kellett áthidalniuk úgy, hogy azon átkelhesse egy T-72-es. Először a harckocsi foglalta el a pozícióját, hogy biztosítsa a hídvetőt munka közben. Ezután a BLG-60M percek alatt letette a hidat, ezen átkelt a T-72-es, amely aztán fedezte a híd felvételét is.

A sikeres vizsgát tett hallgatók harmadosztályú műszaki nehézgépezői fokozatot és igazolványt kaptak. Ezt a katonáknak, egy újabb vizsga keretében, évente meg kell erősíteniük, egyúttal ekkor nyílik majd lehetőségük egy fokozatot előrelépni.

HERMETIKUS HATÁRZÁR

A HAZÁNK TERÜLETÉRE SZERBIA FELÖL ILLEGÁLISAN BELÉPŐK 99 SZÁZALÉKÁT ELFOGJÁK, AMI A GYAKORLATBAN HERMETIKUS HATÁRZÁRAT JELENT. A SZERB- ROMÁN- MAGYAR HÁRMAS HATÁRTÓL A DUNÁIG TERJEDŐ SZAKASZ BIZTONSÁGÁT TÖBBEK KÖZT AZ ALFÖLDI IDEIGLENES ALKALMI KÖTELEK KERETÉBEN SZOLGÁLÓ KATONÁK GARANTÁJÁK.

Érezhetően ismét növekszik a hazánk déli határánál Magyarország területére illegálisan belépni próbálók száma. Az elmúlt hetek átlagát tekintve, naponta mintegy száz migráns elfogásában vettek részt katonák. Ebben a statisztikai adatban azonban nincsenek benne azok a személyek, akiket a rendőrök állítottak elő, vagy akik legálisan jönnek,

azaz a tranzitónákban jelentkeznek. A migrációs nyomás fokozódása következtében a Magyar Honvédség katonái megnövelt létszámmal végzik a déli határ mentén a különböző felderítési és járőrzési feladatokat. Két hónapja már BTR-eket is bevontak a tevékenységbe, Mórahalom, Ásotthalom, Domaszék, Kelebia és Röske térségében pedig helikopteres

légi felderítők segítik a határőrizeti szervek munkáját. A katonák havi váltásban, 12/24 órás szolgálati rendszerben vesznek részt a határrendészeti munkákban.

– Az ideiglenes biztonsági határzár megrongálása legtöbb esetben ezen a szakaszon történik, ezért a migránsáradat megakadályozására itt a Magyar Honvédség szinte minden képességére szükség van. A helikopterek például úgynevezett célzott repüléseket hajtanak végre az embercsempészek által mozgatott tömegek várható útvonalának, illetve a már hazánk területére lépett migránsoknak a felderítésére. Ugyanilyen jellegű feladatuk van a szárazföldi felderítőknek is. A járőrszolgálatot ellátó katonák pedig segítik a rendőrök munkáját, részt vehetnek a határsértők elfogásában, beazonosításukban, előállításukban, illetve abban, hogy a határt legálisan megközelítőket a tranzitónákhoz irányítsák – mondta dr. Lippai Péter ezredes, aki ott-jártunkkor az Alföldi Ideiglenes Alkalmi Kötelék parancsnoka volt.

Az ideiglenes biztonsági határzár felügyelete komoly fizikai megterhe-

mindkét fél részéről nagy áldozatot és esetenként akár leküzdhetetlennek tűnő nehézségeket jelent. Az otthon maradtak mindennapjait ezért a Magyar Honvédség családtámogató rendszere igyekszik megkönnyíteni. A békehelyőrségekben működő humánszolgáltató irodák munkatársaihoz az elromlott mosógép okozta gondtól a gyerekek felügyeletének a megoldásáig szinte minden problémával lehet fordulni. Ugyanakkor ezekben az irodákban internet is működik, amelynek segítségével tartják a kapcsolatot a távollévőkkel. Több helyőrségben pedig már megszervezték az otthonról történő csomagküldést is, sőt, a családtagokat el is viszik látogatóba a határon szolgáló, pihenőidejüket töltő katonákhoz.

Ugyanakkor a határon eltöltött egy hónap után sem jut sok idő a pihenésre, a Magyar Honvédség képességeinek szinten tartása érdekében ugyanis a katonáknak az alakulatuk éves kiképzési tervében szereplő feladatokat is végre kell hajtaniuk. Azokat pedig, akik külszolgálatra jelentkeztek, a missziós felkészítések várják. A korábbi évekhez viszonyítva tehát lényegesen több időt töltenek távol a családjuktól, ami viszont

A Magyar Honvédség 2015 szeptembere óta vesz részt a határrendészeti feladatokban, a rendőri erők támogatásában. Jelenleg több mint kétezer katona és mintegy ezer rendőr őrzi hazánk déli határát. Őket látogatta meg húsvétkor dr. Benkő Tibor

lést jelent, ráadásul a feladat végrehajtását gyakran a szélsőséges időjárás is nehezíti. A 12 órás szolgálat pedig csupán a konkrét járőrtevékenységet jelenti, nem tartozik bele a szálláshelyről a határra utazás, majd a visszaút, a fegyverkarbantartás és a felszerelések rendbe tétele.

– Ez a feszített munkatempó komoly megterhelést jelent az érintetteknek – folytatta a hódmezővásárhelyi Zrínyi Miklós laktanyában települt ideiglenes kötelék parancsnoka.

vezérezredes, aki az ünnep mindkét napját a határon szolgálatot teljesítők körében töltötte. Személyesen adta át húsvéti jókívánásait a katonáknak, akik közül sokan a közelmúltban tértek haza féléves iraki, illetve koszovói misszióikból. A Honvéd Vezérkar főnöke húsvét vasárnapján Bóly, Barcs, Kaposvár és Nagykanizsa térségében találkozott a katonákkal. Másnap pedig dr. Halmosi Zsolt rendőr vezérőrnaggyal, az országos főkapitány rendészeti helyettesével

Hódmezővásárhelyre, valamint Ásotthalom, Mélykút és Bácsbokod térségébe látogatott, hogy személyesen győződjön meg a katonák élet- és munkakörülményeiről.

– A parancsnokok jelentései és a járőrszolgálatot ellátókkal történt beszélgetéseim alapján egyértelműen kijelenthetem, hogy a feladat végrehajtásában részt vevők felkészültek, motiváltak, morális állapotuk kiváló, a katonák és a rendőrök együttműködése példaértékű. A szerb hatóságokkal is sikerült kiváló munkakapcsolatot kialakítanunk, a rendőr kollégák a határ mindkét oldalán közös járőrszolgálatot is ellátnak. Azonban azzal is tisztában kell lennünk, hogy a biztonsági határzár fizikailag ugyan akadályt jelent a migránsoknak, de a vonulásukat teljes egészében nem tudja megállítani. A határ magyar oldalán ezért

van szükség a járőrszolgálatot ellátók áldozatos munkájára. Ugyanakkor a Magyar Honvédség és a rendőrség is felkészült arra az esetre, ha az embercsempészek útvonalának megváltozása miatt a magyar–román határon is szükségessé válna a határzár kiépítése. Mindkét szervezet személyi és a technikai feltételei adottak ahhoz, hogy megakadályozzák a schengeni övezetbe a zöldhatáron érkezők beáramlását – foglalta össze látogatásának tapasztalatait a Honvéd Vezérkar főnöke.

Dr. Halmosi Zsolt rendőr vezérőrnagy is hatékonynak, példaértékűnek nevezte a katonák és a rendőrök helyállását, a közös szolgálatellátás gyakorlatát.

– Elismerés illet mindenkit, aki családjától távol, az ünnepek alatt is védte, védi hazánk és az Európai Unió határait. Jelenleg két megye csapatszolgálati századának tagjai és a készenléti rendőrség két határ-vadász osztálya szolgál ezen a sza-

kaszon. A statisztikai adatok alapján egyértelműen kijelenthetjük, hogy a Magyarország területére jogszerűtlenül belépni szándékozók száma egyáltalán nem csökken. Tavaly ugyanis ebben a térségben 29 500 elfogásunk volt, a katonákkal együttműködve pedig az idei első negyedévben mintegy hatezer migráns továbbhaladását akadályoztuk meg. Húsvét hétfőjének reggelén például kétszázhuszan próbáltak a zöldhatáron keresztül hazánkba jutni. Közülük tizenkettőt az ideiglenes biztonsági határzár megrongálása miatt büntető eljárás alá vontak, a többieket pedig a határ közelében, már magyar területen állították meg a járőrök. Az élőerős őrzésvédelemnek köszönhetően jelenleg már az illegális határátlépők 99 százalékát elfogjuk, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy sikerült hermetikusan lezárni a magyar–szerb határszakaszt – adott tájékoztatót a határrendészetet ellátó rendőri erőkről az országos főkapitány helyettese.

Még mindig úgy emlegetik: kieg.

TELJES ORSZÁGNYI HATÁSKÖR

IDÉN ÜNNEPLI MEGALAKULÁSÁNAK ÖTÖDIK ÉVFORDULÓJÁT AZ MH HADKIEGÉSZÍTŐ ÉS KÖZPONTI NYILVÁNTARTÓ PARANCSNOKSÁG. A HONVÉD VEZÉRKAR FŐNÖKÉNEK KÖZVETLEN ALÁRENDELTSÉGÉBE TARTOZÓ, ORSZÁGOS HATÁSKÖRŰ, EZREDSZINTŰ SZERVEZETET A CIVIL ÉLETBEN NAGYON SOKAN MÉG MINDIG CSAK A RÉGI NEVÉN, KIEG.-KÉNT EMLEGETIK. PEDIG LÉNYEGESEN SZERTEÁGAZÓBB A FELADATKÖRE, MINT A KORÁBBI MH KATONAI IGAZGATÁSI ÉS ADATFELDOLGOZÓ KÖZPONTNAK VAGY AZ EGYKORI KELET-, ILLETVE NYUGAT-MAGYARORSZÁGI HADKIEGÉSZÍTŐ PARANCSNOKSÁGOKNAK VOLT.

Vanyur Tibor
ezredes

Az MH Hadkiegészítő és Központi Nyilvántartó Parancsnokság (MH HKNYP) a Magyar Honvédség egyetlen olyan katonai szervezete, amely minden megyében jelen van.

– Munkánk leglátványosabb része a toborzás, a katonai pályára irányítás, a Magyar Honvédség népszerű-

sítése. Munkatársaim jelen vannak a városi rendezvényeken, a falunapokon, tíz felsőoktatási intézményben kreditpontokat érő kurzusokat vezetünk, több mint 600 középiskolában tartottunk az elmúlt évben honvédelmi tájékoztató előadásokat, bekapcsolódtunk a KatonaSuli-programba, területi ügyfélszolgálati irodáinkban pedig több mint tizenegy-ezren érdeklődtek tavaly a szerződéses és az önkéntes műveleti tartalékos szolgálatvállalás lehetőségeiről. A munkaügyi kirendeltségeken is ismerősként köszöntenek minket, rendszeresen alkalmunk nyílik ugyanis arra, hogy a honvédség által kínált munkalehetőségekről tájékoztassuk a regisztrált álláskeresőket. Toborzómunkánkhoz a tavalyi év végén a vezénylőzászlósok is csatlakoztak. Ők elsősorban saját alakulatuk feladatait, a katonák élet- és szolgálati körülményeit mutatják be, az érdeklődőket pedig közösen tájékoztatjuk az MH Altiszti Akadémiára és a Nemzeti Közszolgálati Egyetemre jelentkezőkkel szembeni elvárásokról – mondja Vanyur Tibor ezredes, az MH HKNYP parancsnoka, aki (munkatársaival együtt) a legnagyobb sikernek a toborzómunka beindítását, eddigi eredményeit, az önkéntes tartalékos rendszer kiépítését és annak működtetését tekinti.

– A sorkatonai szolgálat megszüntetését követő években csak pár száz tartalékos katonája volt a Magyar Honvédségnek; létszámuk a megalakulásunk időszakára tizen-

hétre csökkent. Érthető, ha közvetlen munkatársaim közül is sokan kételkedtek abban, hogy képesek leszünk megfelelni a velünk szemben támasztott követelményeknek. Azonban már a következő év eredményei bizonyították, hogy nem lett igazuk a szkeptikusoknak: kiépült a védelmi tartalékos rendszer, és megkezdtük a műveleti tartalékosok toborzását. Nem volt előttünk „kitaposott út”, az egész rendszer működtetésének körülményeit, elöljáróink támogatásával, magunknak kellett megteremtenuk. A tartalékosok napjainkban már szerves részét képezik a Magyar Honvédség állományának, az alakulatok számítanak a munkájukra. Részt vesznek szinte minden nagyobb gyakorlaton, a két évvel

ezelőtti dunai árvíz idején több mint ezer önkéntes tartalékos dolgozott a gátakon, nélkülözhetetlenek voltak a „Vízforrás” feladat végrehajtásakor, és közülük több mint tízen már műveleti területen, külföldi missziókban is bizonyították felkészültségüket. A rendszer tehát bevált, de mégsem dőlhetünk hátra elégedetten. A mindennapok tapasztalatai ugyanis azt mutatják, hogy van még bőven feladatunk. Kezdetben például önkéntes műveleti tartalékosnak elsősorban a szolgálati járadékosok jelentkeztek, a tavalyi év elejére azonban már az összlétszám közel húsz százalékát a 18–30 év közötti korosztályba tartozók adták. Ez ugyan jelentős eredménynek számít, azonban még sok kiaknázatlan lehetőséget látunk a fiatalok megnyerésére. A tartalékos szolgálatot vállalókkal egyébként nagyon szoros, ha úgy tetszik személyes a kapcsolatunk. Ugyanis valamennyi önkéntes védelmi tartalékos az MH HKNYP állományába tartozik, a szerződésük aláírását követő fél évig pedig az önkéntes műveleti tartalékosok is – folytatja a parancsnok.

Alaprendeltetéséből adódóan a katonai igazgatás rendszerének működtetése is a parancsnokság feladata. Ez tulajdonképpen a haza védelme érdekében igénybe vehető emberek és technikai eszközök nyilvántartását jelenti. A honvédelmi törvényben meghatározott minősített esetekben – megelőző védelmi helyzet, rendkívüli

állapot – ugyanis minden 18–40 életév közötti, magyar állampolgárságú férfi behívható katonai szolgálatra.

– Egy ilyen feltételezett helyzetre azonban csak az érintettekkel együttműködve tudunk felkészülni, mert a hadköteles korba tartozók már nem kötelesek bejelenteni azokat a személyüket érintő változásokat, amelyek befolyásolják szolgálatteljesítésüket. A nyilvántartásainknak azonban ennek ellenére naprakésznek kell lenniük, hiszen fontos tudnunk, hogy adott esetben a feltöltésre kijelölt beosztásokba kikre számíthatunk. A tervezés első fázisában a különböző állami szervek közötti adatszolgáltatás rendszerét vesszük igénybe. Így kapunk információt például az érintett korosztályba tartozók lakcíméről, az alkalmasságukat befolyásoló egészségi károsodásukról és esetleges börtönbüntetésükről is. Ugyanakkor a társ fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak a nevét is ismerünk kell, hiszen minősített esetben ők a szolgálati helyükön maradnak. A hadkötelezettek többi személyes adatát viszont csak a különleges jogrend bevezetésekor tudhatjuk meg. Az érintettnek úgynevezett adatkérőközlő lapot küldünk ki, ebben minden olyan kérdés szerepel, amelyre korábban automatikus bejelentési kötelezettségük volt. Például az iskolai végzettségük, családi állapotuk, gyermekeik száma. Milyen gépjárművet vezethetnek, ápolnak-e olyan személyt, aki csak rájuk számíthat?

A kérdőívet nyolc napon belül kell visszaküldeniük, ennek elmulasztása büntetőjogi felelősséget von maga után – sorolja Vanyu ezredes.

A fentieken túl az MH HKNYP munkatársai szinte napi kapcsolatot tartanak a gondoskodási körükbe tartozó több mint harmincezer nyugállományú katonával, özvegyvel és árvaival, tavaly óta pedig a hadisírok gondozása is az ő feladatuk. Azt pedig valószínűleg kevesen gondolnák, hogy varrodát is üzemeltetnek. Pedig a parancsnokság munkatársai gyártják az összes honvédségi bélyegzőt, a hímzett és gravírozott névfeliratokat és a személyi igazoló jegyeket, közismert néven „dögcédulákat” is. Szolgálati igazolványokat terveznek, okleveleket,

tájékoztató kiadványokat, különböző ajándéktárgyakat, szóróanyagokat készítenek és raktároznak. Az elveszett szolgálati igazolványok érvénytelenítéséről szóló tájékoztatókat is ők jelentetik meg a Magyar Közlönyben.

– Ezek tulajdonképpen az alaprendeltetésünkhöz, a katonai igazgatáshoz kapcsolódó teendők. A számítógépes vezérléssel működő lézergravírozó gépünkkel például percek alatt több száz személyi igazoló jegyet tudunk gyártani. Katonai okmánykezelő irodánk feladata a Magyar Honvédséghez bármilyen formában kötődő igazolványok tartalmának összeállítása, valamint látványtervük elkészítése. Az igazolványokat ugyan máshol állítják elő, de a kiosztásukat mi végezzük. Ugyancsak nálunk ké-

szülnek a Honvédelmi Minisztériumban, annak intézményeiben, valamint a Magyar Honvédség alakulatainál használt bélyegzők; ezek nyilvántartása is a mi feladatunk. Bár képesek lennénk rá, személyi pecsétnyomókat egyelőre mégsem gyártunk csak raktározunk; közel harmincezer darabot őrzünk ezekből a pánccszekrényeinkben. Negyedévente egyébként nagy átlagban úgy tíz elveszett igazolványt kell pótolnunk és érvénytelenítenünk, a pecsétnyomóikra viszont lényegesen jobban vigyáznak a katonák – jegyzi meg Vanyur ezredes.

Ott-jártunkkor a varrodában éppen a „Király” és a „Halász” vezetéknevű katonák névfeliratait hímezték posztóra.

– Kék, zöld és a sivatagi színekkel dolgozunk, és nálunk készülnek a gravírozott névkitűzők is. Az alapanyagokat az MH Anyagellátó Raktárbázistól kapjuk – mutatja a már szállításra váró darabokat Sági Sándor alezredes, a bélyegzőkészítő és -ellátó osztály vezetője. Majd hozzáteszi: – Kétféles, számítógép-vezérelt hímző gépünk van. Egy keretbe 18 felirat fér, naponta 150 darabot tudunk elkészíteni. A berendezés szinte folyamatosan üzemel, ugyanis a gördülékenyebb ellátás érdekében informatikusaink kigyűjtötték a leggyakrabban kért nevek listáját, ezeket pedig előre legyártjuk. Így jó néhány név tulajdonosának lényegesen kevesebbet kell majd várnia a kítűzőjére.

Néhány példa a szerteágazó tevékenységet végző parancsnokság dolgozóinak elismerésére: Vanyur Tibor ezredes, az MH HKNYP parancsnoka emlékplakettet adományozott Somlai-Bán Nóra közalkalmazottnak, míg jogviszonya megszűnése alkalmából Kremmer Imre törzsszászlósnak. Vitár-Bus Krisztina őrnagy, Hazelmajer Edina százados, Sztojalovszky Emese Tünde és Burú Józsefné törzsszászlósok, Szekeres Gábor zászlós, Kollár Ernő Zoltán főtörzsőrmester, valamint Novák Zsolt közalkalmazott munkáját pedig oklevéllel köszönte meg.

A parancsnok március 15-i hatállyal informatikai tisztii beosztásba nevezte ki, egyben előléptette hadnaggyá Harangozó László Imre törzsőrmestert. Előléptette főtörzsőrmesterré Deveseri Zoltán törzsőrmestert, akinek a munkáját emlékplakettel is megköszönte. Áthelyezése alkalmából pedig oklevéllel búcsúzott el Gáspár Dorottya közalkalmazottól.

Közel száz éve
ég és föld között

EJTŐERNYŐSÜNNEP

VITÉZ BOKSAY ANTAL REPÜLŐFŐHADNAGY
1918. MÁRCIUS 23-ÁN, A DÉL-TIROLI PERGINE
REPÜLŐTERÉN VÉGREHAJTOTTA AZ ELSŐ MAGYAR
EJTŐERNYŐS UGRÁST EGY NÉMET GYÁRTMÁNYÚ
REPÜLŐGÉPVEZETŐ-MENTŐERNYŐVEL. EZZEL A CSELEKEDTÉVEL BEÍRTA
NEVÉT A TÖRTÉNELEMBE.

Az akkori körülmények köze-
pette vakmerő, a következmé-
nyeket előre nem látható tette
emlékezve, az előtt tisztelettel adózva,
napjaink ejtőernyősei március 23-án
ünneplik fegyvernemi napjukat. Mint
már évek óta hagyományosan, idén
április elsején is Szolnokon, az Ittebei
Kiss József Hadnagy Helikopterbá-
zison találkoztak a Magyar Honvéd-
ség jelenlegi és veterán ejtőernyősei,
hogy közösen emlékezzenek meg az
elődökről, és ismerjék meg a maiak
tevékenységét.

Az idei rendezvény rendhagyó volt,
hiszen első ízben szerepelt házigazda-

ként a 2016. január elsején megalakí-
tott MH 2. Különleges Rendeltetésű
Ezred (MH 2. KRE). Az MH 34.
Bercsényi László Különleges Műve-
leti Zászlóalj és az MH 88. Könnyű
Vegyész Zászlóalj fúziójával létrejött
katonai szervezet méltó utódja az ej-
tőernyős hagyományok ápolásának,
hiszen feladatuk már évtizedek óta
ezer szállal kötődik eme – a civil
életben sporthoz, a katonai szolgál-
latban pedig egy kijuttatási módhoz
kapcsolódó – tevékenységhez.

Azok az alakulatok, amelyek katonái hivatásszerűen üzik az ejtőernyőzést (MH 2. KRE, MH 5/24. Bornemiszsa Gergely Felderítő-zászlóalj, MH 86. Szolnok Helikopterbázis, MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis, MH Pápa Bázisrepülőtér), idén meghívták a közös ünneplésre a Magyar Ejtőernyős Bajtársi Szövetség képviselőit. A jelenlegi és egykori ejtőernyősöket az MH 2. KRE ünnepi állománygyűlésén – amelyen részt vett

dr. Orosz Zoltán altábornagy, a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese is – dr. Simicskó István honvédelmi miniszter és dr. Benkő Tibor vezérezzredes, a Honvéd Vezérkar főnöke levélben köszöntötte a jeles nap alkalmából. A hivatalos ceremónia után a megemlékezés, a közösen eltöltött évek felelevenítése és napjaink ejtőernyősei munkájának megismerése következett. A

rendezvény résztvevői először koszorúkat helyeztek el a szolgálatteljesítés közben életüket vesztett ejtőernyősök emlékművénel. A Magyar Királyi Honvédség vitéz Bertalan Árpád őrnagy vezette 1. ejtőernyős zászlóalj bajtársainak nevei mellett – akik bevetésre indulva repülőkatasztrófát szenvedtek – ott láthatók, az elmúlt években, ugrás során életüket vesztett néhai kollégák nevei is a fekete márványtablán.

A megemlékezés perceit aztán már „felhőtlenebb” programok követték. A vendégek megtekinthették az MH

2. KRE fegyverzetéből, technikai eszközeiből, felszereléseiből álló statikus bemutatót, majd jött a „hab a tortán”, az ejtőernyősök produkciója. Az idei rendezvény e tekintetben is rendhagyó volt. Az elmúlt évekkel ellentétben ugyanis a katona ejtőernyős válogatott, a helikopterbázis, valamint az MH 2. KRE ejtőernyősei nem Mi-8/17-es helikopterből, hanem An-26-os szállító repülőgépből hajtották végre az ugrásokat, s még csak ezután következett az igazi csemege: a gép a program zárásaként

egy igencsak alacsonyán végrehajtott áthúzással köszöntötte az ejtőernyősöket.

A rendezvény végén még egy emlékeztető eseményre került sor: a Honvédszakszervezet (Hosz) számítógépek adományozásával támogatta a közelmúltban megalakult MH 2. KRE-t; az eszközöket Czövek János, a Hosz elnöke adta át Sándor Tamás ezredesnek, az alakulat parancsnokának. A programokkal és élményekkel teli nap – mint mindig – az ejtőernyősballal zárult.

Nem változtathatsz, de változhatsz

TÁVOL AFRIKÁTÓL?

TÍFUSZ, KOLERA, LEPRÁ... MI TÖBBNYIRE FILMEKBŐL ISMERJÜK EZEKET A BETEGSÉGEKET, DE VANNAK ORSZÁGOK, AHOL OLYAN MINDENNAPOSOK, MINT NÁLUNK A NÁTHA. A MAGYAR HONVÉDSÉG EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONTJÁNAK NÉHÁNY ORVOSA HÁROM HETET TÖLTÖTT NIGÉRIÁBAN, HOGY RÉSZT VEGYEN EGY TANFOLYAMON, S AZ ÍGY SZERZETT TUDÁST ITTHON ÉS A MISSZIÓS TERÜLETEN EGYARÁNT KAMATOZTATHASSA.

Az eszközhányt szakmai tudással pótolják.

Háromhetes intenzív kurzust szervezett 2016 februárjában a Magyar Honvédség Egészségügyi Központja (MH EK), a Semmelweis Egyetem, illetve a nigériai Ahmadu Bello University oktatóközház, de tevékenyen részt vett az előkészítésben dr. Ternák Gábor orvosprofesszor, Magyarország nigériai nagykövete is.

– A kurzuson olyan szakemberek, elsősorban katonáorvosok vehettek részt, akik a későbbiekben missziós feladatokat látnak el, és az itt tanultakat kamatoztatni tudják akár afrikai, akár közel-keleti külszolgálatban. Fontos szempont volt az is, hogy a migrációs nyomás egészségügyi kockázatait, esetleges veszélyeit olyan autentikus környezetben tanulmányozhassuk, ahol a betegséggel a gyakorlatban találkozhatunk, a betegeket a valóságban vizsgálhatjuk – vázolja az előzményeket dr. Fejes Zsolt ezredes, az MH Egészségügyi Központ védelem-egészségügyi, stratégiai tervező és szervező osztályának vezetője.

A tanfolyamra nem volt egyszerű bekerülni. Egy szakmai zsűri bírálta el a pályázatokat, így választották ki végül a tizennégy főt. Katonák-

Dr. Fejes Zsolt ezredes

nál előnyt jelentett, ha valaki olyan missziós területre készült (vagy éppen már járt ott), ahol szükség lehet az ilyen jellegű tapasztalatokra, de jó eséllyel pályáztak azok is, akik a biztonsági határzár munkálatainál az ezzel összefüggő migrációs problémák kezelésében vettek, vesznek részt – egészségügyi területen. A tanfolyam írásbeli és gyakorlati vizsgával zárult, amelyről a hallgatók az akkreditációt biztosító Semmelweis Egyetemtől, valamint az elméleti és gyakorlati képzést biztosító Ahmadu

Bello Universitytől oklevelet kaptak.

A három hét alatt elméleti és kórházi gyakorlati képzés egyaránt folyt. A résztvevők testközelből tapasztalhatták az itthon zömében orvosi kuriózumnak számító olyan betegségek elleni küzdelmet, mint a vérzéses láz, a lepra, a tébécé, a SARS (légzőszervi megbetegedéseket okozó vírus), a tífusz, a kolera, a madárinfluenza, az álomkór vagy a kígyómarások okozta szövödmények.

Talán felesleges is a kérdés, miért tanulmányozzák egyre tüzetesebben a trópusi betegségeket és a vírusokat a magyar szakemberek? A potenciális veszély közelebb van, mint gondolnánk. A Magyar Honvédség missziós tevékenysége egyértelmű választ ad, hiszen a katonák olyan területen töltenek el hónapokat, ahol egészen mást jelent a fertőző betegség, mint hazánkban. Az MH EK feladata, hogy ezen a téren megelőzze a problémákat.

– A missziós előkészítés egy nagyobb létszámú kontingens esetében orvosi szempontból hónapokkal a kiutazás előtt, a logisztikai tervezéssel egy időben kezdődik. Az egészségügyi személyzetnek pontosan tisztában kell lennie a helyi viszonyokkal,

A lepra-központ kötözője.

betegségekkel. Mind a kiutazás előtt, mind a hazatérés után szigorú szűrésen vesznek részt a katonák, fizikai és egészségügyi szempontból egyaránt, egy azonnal és egy utólagosan is, hiszen lappangó betegségek esetében az utóbbira kell a hangsúlyt fektetni – mondja Fejes ezredes, hozzátéve: komolyabb probléma eddig nem fordult elő a missziókban, és súlyos betegséget sem hozott haza még senki. Az MH EK osztályvezetője szerint éppen az ilyen tanfolyamok biztosíthatják, hogy ez így is maradjon.

– Egy ilyen kurzus létfontosságú információkkal látja el a felkészítést és a felkészülést végző állományt egyaránt. Nigériában elsősorban trópusi betegségeket tanulmányoztunk, bár a

mi afrikai szerepvállalásunk egyelőre korlátozott. Gyakorlati példát említve Ciprusról beszélhetek, ahol a malária-veszély folyamatosan fennáll, de az utóbbi 20 évben nem volt megbetegedés – jegyzi meg a főtiszt.

A magyar polgárok számára ennél sokkal közelebbi és kézzelfoghatóbb kockázatot jelenthetnek a migránshullámmal esetlegesen megjelenő betegségek. Néhány héttel ezelőtt mintegy 14 000 migráns zsúfolódott össze a görög határon. Egy ilyen helyzetben egy járvány kitörése beláthatatlan következményekkel járhat. Fejes ezredes szerint reális ennek a veszélye, bár egyelőre nagyobb baj nem történt.

– A migrációs válság okozta problémák a nagy számok törvénye alapján

komoly potenciális veszélyforrást jelenthetnek. Számtalan olyan fertőző betegség van, amellyel tünetmentesen el lehet jutni akár Európáig is, így komoly gondot már az itteni ellátórendszernek okozhat. A görögországihoz hasonló helyzetben a legnagyobb esélye a felső légúti fertőző megbetegedéseknek van, de minél rosszabbak a körülmények, annál valószínűbb a hepatitisz, szélsőséges esetben a kolera is. Egy több ezer főt érintő járvány szinte kivétel nélkül megterhelné valamennyi európai ország egészségügyi ellátó rendszerét oly mértékben, hogy annak kezelését, kontrollját nem biztos, hogy egy-egy tagállam önállóan, külső segítség nélkül képes lenne menedzselni. Közösen viszont nagyobb mértékű krízis kezelésére is alkalmasak – hangsúlyozza az orvos ezredes.

A nigériai egészségügyi és ellátórendszer mind struktúráját, mind infrastruktúráját tekintve távol áll az európai intézményektől. A legnagyobb kihívást a malária, a tébécé, a gyermekkori fertőző betegségek, a tífusz és a fertőző légúti betegségek jelentik. A körülmények persze távolról sem voltak ideálisnak nevezhetők, sem a kórházi felszereltség, sem a diagnosztika terén. Fejes Zsolt első benyomása is a csendes döbbenet volt.

– Bár tudtam, hogy az európai ellátási színvonalhoz értelmetlen az ottaniakat hasonlítani, de ennél mégis jobb viszonyokra számítottam. A nigériai egészségügyi ellátórendszer három részből tevődik össze. A harmadik a legszélesebb kör, amely a majdnem mindenhol megtalálható kisebb egészségügyi központokból áll. A második körbe a regionális kórházak tartoznak, míg a legfelsőbb szint az egyetemi oktatókórházaké. Azok már olyan kiemelt forrásokat is elérnek, amelyek segítségével a

Az egyetemi kórház tébécé központja.

körülmények az ottani viszonyokhoz képest kiemelkedőnek mondhatók. Így lehetőségük nyílik speciális osztályok működtetésére is. Ilyen például az a lepra- és tébécé központ, ahol mi is jártunk. Az intézetbe a szakorvosok csak nagyon szigorú kritériumok alapján utalhatnak beteget, azaz elég szűkös a lehetőség a magas szintű ellátásra. Miután egy ilyen intézmény van az országban, a férőhelyek száma is korlátozott, a kezelési idő pedig az európai betegségek viszonylatában szokatlanul hosszú. Az olyan tébécés betegeknél például, akiknél kiderül, hogy több gyógyszerrel szemben is ellenálló törzs támadta meg őket, s így nehezen gyógyíthatók, nyolc hónapos bent-tartózkodást rendelnek el. Ez szó szerinti elszigeteltséget jelent. Nincs látogató, nem hagyhatják el az intézményt, és a gyógyításuk is nagyon szigorú előírások szerint történik. A hosszú kezelés persze nem olcsó. Nigériában önfinanszírozó rendszer működik. Az alapvető orvosi vizsgálaton kívül a betegnek minden pénzbe kerül. Ha elfogy a pénz, gyakorlatilag vége a kezelésnek. A hozzáférés az egészségügyi ellátáshoz tehát ebből a szempontból is korlátozott – osztja meg velünk élményeit az osztályvezető.

Az ezredes a körülmények ellenére csak jót tud mondani a kórházban végzett tevékenységről.

– Rendkívül felkészült szakemberek vannak, akiknek nagy része ráadásul nem is külföldön, hanem Nigériában tanult. El kell ismerni, hogy az orvosi fizikális vizsgálatok magaskolaját láttuk abból a szempontból, hogy ők speciális eszközök és berendezések nélkül dolgoznak. Olyan propedeutikai (előkészítő, bevezető) módszereket és fogásokat használnak, amelyeket mi Európában már régen elfelejtettünk. Imponáló volt, hogy az esetek zömében működött a dolog.

A leprások kórterme.

Eszközökben óriási hiányuk van, ezt szakmai tudással próbálják pótolni, többnyire sikeresen – fűzi hozzá Fejes Zsolt.

Három hét kevésnek tűnhet, ám több ezer kilométerre Magyarországtól, egy olyan városban, ahol a tanfolyam hallgatói csak fegyveres kísérettel mozoghattak a biztonsági helyzet miatt, hamar átértékelődnek a viszonyítási alapok. A magyar csoportban volt képviselője a sebészetnek, a belgyógyászatnak, az infektológiának, az aneszteziológia-intenzív terápiának, a fül-orr-gégészetnek, a mikrobiológiának, a repülő-, továbbá a honvéd- és katasztrófa-orvostannak is.

– Bár nem mindenki a honvédségtől érkezett a kurzusra, az egyes területek specialistái napok alatt összeszereztek, és onnantól kezdve egy teamként működtek. Ez az összhang látványos és hatásos példája volt a civil-katona együttműködésnek is – mondja a főtiszt.

A csapatmunka nem csak szakmai vonalon érvényesült a három hét alatt. Előfordult, hogy összefonódott a morális és a szakmai szál.

– Voltak olyan pillanatok, amelyek örökre az emlékezetembe égtek. Például az a kislány, aki tifusszal feküdt a kórteremben. Az első napon találkoztunk vele, tolmács segítségével kommunikáltunk. A kislány csak azt hajtogatta, mennyire köszöni nekünk. Pedig semmit nem tettünk, de már maga az, hogy ott álltunk, reménnyel töltötte el. Mindenként mélyen megérintett az eset, és elhatároztuk, hogy összeadjuk a pénzt a kezelésére. A csoport minden tagja a zsebébe nyúlt, kifizettük előre a gyógyítását. Ternák professzor, nagykövet azt mondta: Afrikát nem tudjuk megváltoztatni, de Afrika biztosan megváltoztat minket. A harmadik hét végére tökéletesen értettem ezt a mondatot. Sokszor elégedetlenkedünk a saját helyzetünkkel, az itthoni körülményekkel. Nigériából hazatérve örültem, hogy folyik a víz a csapból, van áram, van mit enni. Látva az ottani helyzetet, azt a kislányt, a reményt és a hitet, átértékelődik számunkra a természetes dolgok fontossága – foglalja össze tapasztalatait dr. Fejes Zsolt.

A Lockheed Martin 2500. C-130-asa egy kutató-mentő feladatok támogatására specializált, különleges felszereltségű Spe r Herch es volt, amelyet az amerikai légierő 71. mentő százada állíthatott hadrendbe a Georgia állambeli Moody légitámaszponton.

S most ugorjunk vissza az időben 60 évet! A legelső C-130A Hercules 1956. december 9-én állt hadrendbe az amerikai légierő 463. csapatszálító ezredének 774. repülőszázadánál. Egy példátlan, a mai napig tartó karrier indult el ekkor. Pedig az új típus meglehetősen nehezen kelt életre.

1951-ben, a koreai háború idején az amerikai hadvezetés egy modern, sugárhajtóműves taktikai szállító repülőgépre vágyott, olyanra, amely képes tüzérségi lövegeket, kisebb harcjárműveket

nagy távolságra szállítani. Alapkövetelmény volt még a rövid, szűk leszállópályákon végrehajtott fel- és leszállás képessége, valamint a 125 csomó sebességű, stabil lassúrepülés az ejtőernyős katonák ugratásához.

Hall Hibbard, a Lockheed vezető mérnöke lehetőséget szimatolt a légierő felhívásában. Nem ezt gondolta ugyanakkor a zseniális tervező, Kelly Johnson, akinek a nevéhez olyan korszakalkotó repülőgépek kötődnek, mint a kéttörzsű P-38

Lightning vadászgép, az F-104 Starfighter vadászgép, az U-2 stratégiai felderítő repülőgép vagy a hangsebesség háromszorosával repülni képes SR-71 Blackbird felderítőgép. Johnson szerint akár a céget is magával rántó katasztrófa lehet abból, ha a pályázatnak megfelelő tervek elkészítésére pazarolják a Lock-

heed erőforrásait, hiszen a vállalat a nagy sebességű, nagy teljesítményű vadászgépekre specializálta magát. A korai tervek ismeretében állítólag a következőket mondta Hibbard-nek, aki akkor a főnöke volt: „Ha ezt elküldöd a légierőnek, azzal meg fogod semmisíteni a Lockheed vállalatot!” Nos, a zseni is tévedhet: ezek a tervek most, bő 60 évvel később is időtállóak. Szerencsére Hibbard is ragaszkodott a döntéséhez, és amikor 1954. augusztus 23-án a prototípus YC-130-as először felszállt, a jelenlévők közül már mindenki sejtette: a merész lépés bevált. A négy hajtóművel felszerelt gép alig 261 méter nekifutás után a levegőbe emelkedett, terhelhetősége, hatótávolsága pedig jelentősen meghaladta a taktikai szállítási feladatokra akkoriban használt legmodernebb szállítógépet,

Svájci bicska légcsavarral

A HIHETETLEN HERCULES

2015 UTOLSÓ NAPJAIBAN ÚJABB FEJEZETTEL BŐVÜLT A REPÜLÉS TÖRTÉNETE: A LOCKHEED MARTIN A KÉTEZER-ÖTSZÁZADIK C-130 HERCULES SZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉPET ADTA ÁT. A TÍPUS SIKERE PÉLDÁTLAN, MIND A DARABSZÁMOT, MIND A TÖBB ÉVTIZEDES, FOLYAMATOSAN ZAJLÓ GYÁRTÁST TEKINTVE.

a hagyományos, dugattyúmotoros, két hajtóműves C-119 képességeit.

A C-130-asok különböző katonai változatait 68 ország fegyveres ereje alkalmazza, s több mint 22 millió repült órán van túl a típus. A jelenleg gyártott C-130J Super Hercules-ek 16 ország 19 fegyverneménél állnak szolgálatban, s eddig több mint 1,3 millió repült órát teljesítettek.

Az alaposan továbbfejlesztett Super Hercules változat 1996-ban szállt fel először, teljesen új fejezetet nyitva a típus történetében.

Kívülről szemlélve a 4600 lóerős Rolls-Royce AE 2100 D3 turboprop hajtóművek hatágú, különleges formájú tollakkal rendelkező Dowty R391 kompozit légszárnyja a legszembetűnőbb változás, ugyanakkor belül is alaposan

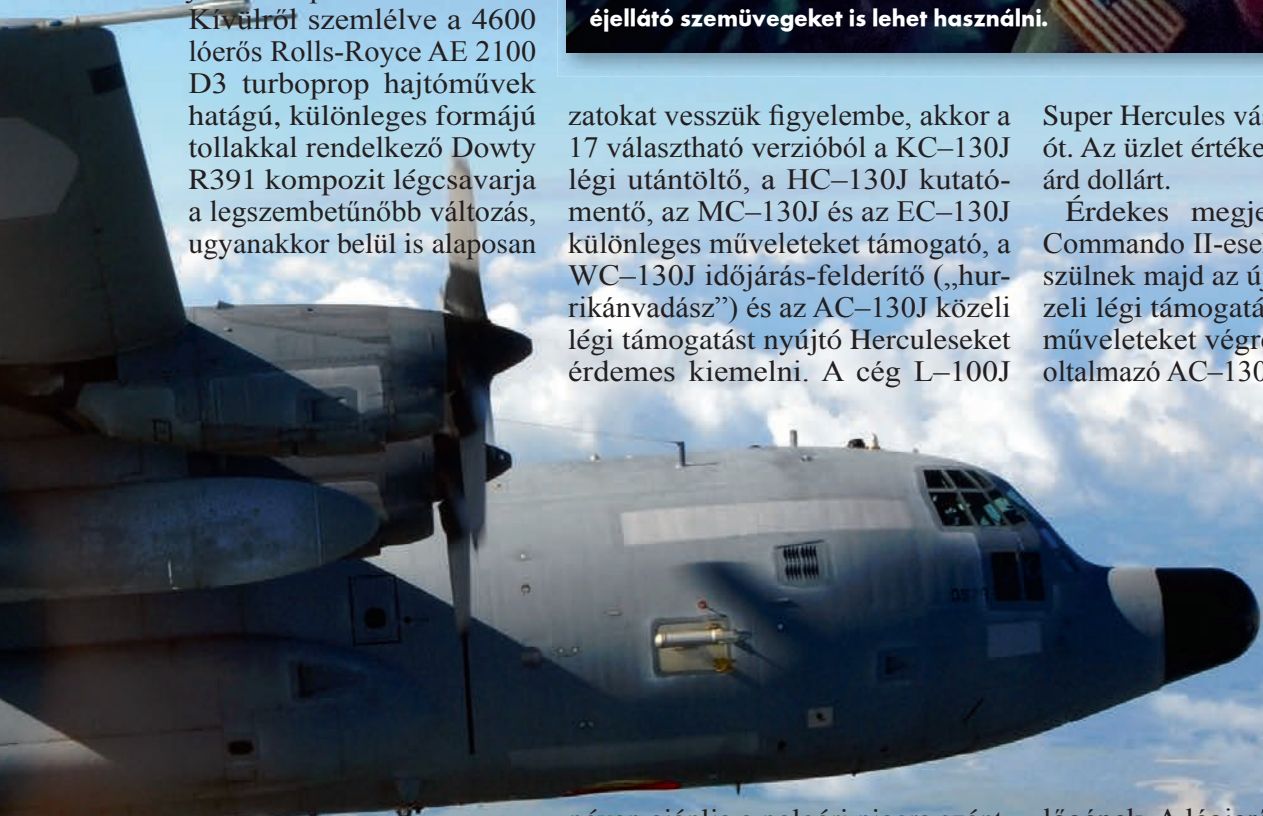

A modernizált C-130-asok pilótafülkéjében éjellátó szemüvegeket is lehet használni.

zatokat vesszük figyelembe, akkor a 17 választható verzióból a KC-130J légi utántöltő, a HC-130J kutató-mentő, az MC-130J és az EC-130J különleges műveleteket támogató, a WC-130J időjárás-felderítő („hurrikánvadász”) és az AC-130J közeli légi támogatást nyújtó Herculeseket érdemes kiemelni. A cég L-100J

Super Hercules vásárlására kap opciót. Az üzlet értéke eléri az 5,3 milliárd dollárt.

Érdekes megjegyezni, hogy a Commando II-esek egy részéből készülnek majd az új generációs, a közeli légi támogatást és a különleges műveleteket végrehajtó egységeket oltalmazó AC-130J Ghost Rider repü-

megújult a típus: digitális avionikai rendszerek, a két pilóta szeme előtt lévő információs képernyő (HUD), a rakodómester új, számítógépes rakománykezelő rendszere – vagyis a 21. század találkozott az 1950-es évek máig tökéletes aerodinamikájával. A hajózási személyzet létszáma is csökkent: a navigátor és a rádiós szerepét számítógépek vették át, így a két pilóta mellé már csak egy rakodómester kell a teherszállító alapváltozat üzemeltetéséhez.

Az alap és a 4,6 méterrel meghosszabbított C-130J-30 teher- és csapatszallító típus mellett igen színes a különleges feladatokra alkalmazott Super Herculesek palettája. Ha csak a legfontosabb, ma is gyártott válto-

néven ajánlja a polgári piacra szánt, „civil” Super Herculesét, egyelőre mérsékelt sikerrel.

Ahhoz képest, hogy egy közel 60 éve hadrendben álló típusról beszélünk, a legnépszerűbb katonai teherszállító repülőgépből éppen most rendelt újabb hetvennyolcat az amerikai védelmi minisztérium. A december 31-én aláírt szerződés értelmében a Lockheed Martin 2016 és 2020 között harminc MC-130J Commando II, tizenhárom HC-130J Combat King II és huszonkilenc „mezei” teherszállító, hosszított törzsű C-130J-30 Super Herculest szállít le az amerikai légierőnek. A tengerészgyalogság hat KC-130J légi utántöltő változatot kap, míg a parti őrség öt HC-130J kutató-mentő

lőgépek. A légierő modernizációért lelkesedő vezetőinek elképzelése szerint a régebbi, már sok háborút megjárt AC-130U Spooky változatokat felváltó csatarepülőgép első sorban a repülés közben kinyitható rámpára elhelyezett indítóegységből alkalmazható GBU-176 Griffin rakéták és a GBU-44 Viper Strike kisméretű bombák hordozója lesz. Ezeket egészítik ki a szárny alatti tartókról bevethető AGM-114 Hellfire irányított rakéták és a GBU-39 SDB GPS-irányítású bomba, támogatandó a földi egységek harcát. E fegyvereket mindössze egyetlen, 30 milliméter űrméretű gépágyú egészítette volna ki, de aztán visszakerült a tervekbe a 105 milliméteres M102 tarack is. Szintén érdekes változatnak ígérkezik

A KC-130J képes a legmodernebb F-35B vadászbombázók „megítatására” is.

a Lockheed Martin saját fejlesztése, a SC-130J Sea Hercules. A gyártó saját kockázatára és költségeire végzett fejlesztéssel egy költséghatékony, tengeri őrzőrejtésre és hajók, illetve tengeralattjárók elleni hadviselésre alkalmas repülőgépet kíván megalkotni. A Lockheed gyakorlatilag a P-3C Orion haditengerészeti felderítő repülőgép rendszereit és fegyverzetét „házasítja” össze a vevő igényeinek megfelelően új vagy használt C-130J Herculesekkel.

S hogy a Hercules milyen meglepetésekre képes, arról tanúskodjon egy apró, de annál szimbolikusabb rendelés: Franciaországé. Az Airbus A400M program élharcosaként ismert ország védelmi tárca két C-130J szállító és két KC-130J légi utántöltő változatot

YC-130 prototípusok a levegőben.

Tűzoltó feladathoz kapja meg az MAFFS oltórendszert a Hercules.

rendelt tavaly decemberben. Csúszott ugyanis a szintén turboprop szállítógép, az A400M gyártási programja, ráadásul az európai típus képességei messze vannak az ígértől. Erre példa, hogy amíg a számítógépes szimulációk során az A400M gond nélkül megtankolt helikoptereket a levegőben, addig a gyakorlatban kiderült: a négy Europrop TP400-D6 hajtómű olyan levegőörvényt képez a gép mögött, amelyben a forgószárnyasok nem tudnak repülni. A franciák ezért is vásároltak kettőt a KC-130-as család legújabb változatából.

Alattam az utódom: az amerikai parti őrség HC-130H-ja és a váltótípus, a HC-130J.

A Négy Lovas

A műrepülő-kötelékek minden repülónap kedvenc látványosságai. Kötélék négy hajtóműves szállító repülőgépekkel? Igen, volt ilyen is: A Négy Lovas (The Four Horsemen), amely a már említett 774. század pilótái hozták létre. 1957-ben pattant ki a fejükből az ötlet, amikor a rossz időjárás miatt el kellett halasztani egy repülési feladatot: ha a gép ennyire erős és

már-már a vadászgéphez mérhetően fürge, kiválóan irányítható, miért ne lehetne igen-igen szoros kötélekrepülést begyakorolni? S ha már megy, másoknak bemutatni? A kérdéseket hamarosan tett követte. A gyémánt alakzatban, egyszerre végrehajtott felszállás csak a kezdet volt: a kiváló pilóták és gépeik programját, manővereit 1960 végéig láthatták az Egyesült Államok repülónapjainak, a bázisok nyílt napi rendezvényeinek látogatói.

A légiutántöltési képesség ma már alapkövetelmény.

Német hadisírgondozók Magyarországon

EMLÉKEK ŐRZŐI

A NÉMET HADISÍRGONDOZÓ NÉPI SZÖVETSÉG (VOLKS BUND DEUTSCHE KRIEGSGRÄBERFÜRSORGE E. V.) 1919-BEN MAGÁNALAPÍTVÁNYKÉNT JÖTT LÉTRE: AZT VÁLLALTA, HOGY FELKUTATJA A KÜLFÖLDÖN MEGHALT NÉMET KATONÁK FÖLDI MARADVÁNYAIT, MAJD AZOKAT MÉLTÓ MÓDON VÉGSŐ NYUGALOMRA HELYEZI, ÉS GONDOZZA AZ ÍGY KIALAKÍTOTT TEMETŐKET.

Közel hatszáz alkalmazott, több ezer önkéntes, jelenlét negyvenöt országban, és mintegy 2,6 millió katona nyughelyének gondozása 832 temetőben – már maguk a számok is igen sokatmondók, ha a Német Hadisírgondozó Népi Szövetségről beszélünk.

– Magyarország és Németország 1993. november 16-án kötött megállapodást, amelynek értelmében mindkét fél kölcsönösen hozzájárult, hogy az arra jogosult szervek felkutassák, exhumálják és újratemessék a területükön elesett katonákat. Ugyanakkor a gyakorlatban már az 1993-as megállapodás előtt, 1991. június elsején sor került az első német–magyar katonai temető megnyitására, Székesfehé-

váron – mondja Kovács Imre nyugállományú ezredes, a Volksbund hazai képviselője.

A második világháború magyarországi harcaiban a németek hozzávetőleg 53 ezer katonát vesztek. Hazánkban tizenöt német katonai temető található, és megközelítőleg 1400 településen lelhető fel legalább egy német katonasír. Az e helyeken nyugvók száma mindösszesen megközelítőleg 40 ezer főt tesz ki, vagyis további mintegy 13 ezer elesett, eltűnt katona földi maradványainak sorsa ismeretlen. Az exhumálások ugyanakkor folyamatosan zajlanak: 2013-ban például 1111 katona földi maradványait találták meg. Ezek többsége (801) a tatai edzőtábor területén egykor léte-

sített német katonatemető feltárásakor került elő. 2015-ben pedig további 235 fővel bővült a felleltek listája.

– Az exhumált katonák megközelítőleg egyharmada ma is név szerint azonosítható, és 10–15 százalékuknak van élő hozzátartozója – mondja a nyugállományú ezredes.

A földi maradványok többsége második világháborús, az első világháborúból mindössze nyolcszáz német katona nyugszik hazánk területén. Ők is elsősorban azért, mert működtek nálunk olyan kötőhelyek és katonai kórházak, ahová beszállították a német sebesülteket, majd haláluk után ott is temették el őket: Nyíregyháza, Debrecen, Szeged, Pécs, Szombathely környékén. A Volksbund a centenári-

um kapcsán ezeket a sírhelyeket újra felkutatta a magyar partner – jelenleg a HM Társadalmi Kapcsolatok Hivatala – segítségével. 2014-ben az MH 5. Bocskai István Lövészdzandár hódmezővásárhelyi katonái is részt vettek a szegedi nyughelyek rendbetételében, a Speyer-ből érkezett német műszaki katonákkal együtt.

– Magyarországon a tizenöt német katonai temetőt a Volksbund rendszeresen gondozza, a német szövetségi haderő katonái, tartalékosai közreműködésével. Általában kéthetes időtartamról van szó, a résztvevők a saját szabadságuk terhére vannak itt – mondja Kovács Imre.

Mind gyakrabban veszik ki részüket a magyar katonák és tartalékosok is a német–magyar katonatemetők

karbantartási munkálataiból. Mindez azért is indokolt, mert a németek mellett rendszerint a szövetségesként harcoló magyar katonák földi maradványai is előkerülnek az exhumálások alkalmával. Amennyiben a családok, a hozzátartozók nem rendelkeznek másként, a csontokat általában a német katonai temetők magyar parcelláiba temetik. Kovács Imre emlékeztet: a hadisír-gondozásra szakosodott magyar szervezetek csak a rendszerváltás óta léteznek a mostani formában, így nagyon sokat tudnak profitálni a Volksbund tevékenységének tanulmányozásából, illetve a közösen végzett munkából.

– A hazai szakemberek megfigyelhetik, hogy egy lassan százéves múlttal rendelkező szervezet miként

valósítja meg a céljait anyagilag, diplomáciailag és szakmailag – fogalmaz Kovács Imre.

Mindez már csak azért is tanulságos, mert a német szövetség működési költségeinek mintegy 70 százalékát adományokból, s nem állami forrásból fedezi.

Ami az idei programot illeti, egy székesfehérvári megemlékezés már biztos a példaértékű, negyedszázados német–magyar együttműködés tiszteletére. Katonák közreműködésével sor kerül még a budaörsi német–magyar katonatemető karbantartására, valamint ifjúsági táborokat szerveznek Budaörsön és Veszprémben, ahová a magyar fiatalok jelentkezését is várják a www.volksbund.de honlapon meg hirdetett feltételek szerint.

Címszereplő egyenruhában

EGY TISZAFÜREDI IKERPÁR ÚGY GONDOLTA, JÓ LEHETŐSÉG LENNE SZEREPELNI EGY MAGYAR FILMBEN. JELENTKEZTEK HÁT A SZEREPLŐVÁLOGÁTÁSRA, S BÁR CSAK EGY SZEREP VOLT, MINDKETTEN MEGKAPTÁK, MONDVÁN, ÚGYIS TELJESEN EGYFORMÁK, FORGATHATNAK EGYMÁST VÁLTVA.

IKERJÁTÉK

Az ikrek Nemes Jeles László rendezővel.

Az ikerpár, Farkas Balázs és Farkas Gergő akkor még nem tudhatták, hogy egy világhírű produkcióban vesznek részt, pedig a Saul fia mindent megnyert, amit megnyerhetett. Hogy mi köze történetüknek a honvédséghez? Gergő részéről nagyon is sok. Jelenleg az ország egyetlen katonai középiskolájának, a debreceni Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégiumnak a növendéke. Több százezren látták már a filmet, benne a Farkas-ikreket a címszerepben. A tiszafüredi fiúknak nem ez volt az első próbálkozása a mozi világában. Gergő a honvéd középiskola növendékeinek egyenruhájában ül velünk szemben, s emlékszik vissza a nem túl távoli kezdetekre.

– Szász János filmjének, a Nagy füzetnek a castingján vettünk részt. Oda kifejezetten ikreket kerestek, de

végül nem mi kaptuk meg a szerepet. Már kezdtünk is megfélekedni az egésztől, amikor a Saul fia stábjától kaptunk egy e-mailt. Látták a Nagy füzet próbafelvételeit, és Budapestre

hívtak egy hasonló mustrára, ami igazából nem is próbafelvétel volt, inkább fotókat készítettek rólunk, és beszélgettek velünk. Kis idő múlva újabb e-mail érkezett. Azt kérték, hogy döntsük el, melyikünk játssza a szerepet. Elegánsan visszadobtuk a labdát: döntsék el ők. Nagyon szimpatikus megoldást választottak: mindketten megkaptuk a lehetőséget. Snittenként cseréltünk, az egyik jelenetben Balázs szerepelt, a másikon én – meséli Gergő.

A forgatás kilenc-tíz napig tartott a fiúk számára, de nem folyamatosan. Egyszerre két-három napot dolgoztak. Kérdésünkre, hogy mitől féltek a legjobban, Gergő elmosolyodik.

– Eleinte volt bennünk egy kis félsz, hogy miként viszonyul majd ennyi felnőtt a gyerekszereplőkhöz, de ez hamar elmúlt. A stáb fiatalos és barátságos volt. Teljesen elfogadtak bennünket, és úgy kezeltek, mint a felnőtt kollégákat. Nemes Jeles László rendező a legapróbb részletekre is odafigyelt, mindenben a maximumra törekedett. Abban a jelenetben például, amikor Saul lemossa a fiát, a filmben nagyjából a mellkasom közepéig voltam kitakarva, ennyi látszott belőlem. Nemes viszont ragaszkodott hozzá, hogy még a körmöm is ki legyen sminkelve, mintha koszos lenne. A legjobb kapcsolatunk a főszereplővel, Röhrig Gézával alakult ki. Valószínűleg azért is, mert neki is kamasz gyermekei vannak, és a forgatás ideje alatt derült ki, hogy ikrei lesznek hamarosan, így egy kicsit apa-fiai viszony formálódott közöttük.

A Saul fiáról már írt a Magyar Honvéd.

Farkas Gergő az Oscar-díj másolatával és a polgármesteri elismerő emlékéremmel, amelyet Tiszafüred önkormányzatától kapott.

tünk. Nagyon elfoglalt és fáradt volt, de a közös jeleneteknél mindig foglalkozott velünk – idézi fel a forgatás napjait Gergő.

A film témájának súlyossága, majd a forgatás végeredménye persze felveti a kérdést, hogyan viszonyul a mondanivalójához egy tizenéves fiatal, aki addig valószínűleg nem a holokauszt tanulmányozásával töltötte idejét. Farkas Gergő szerint a forgatás (legalábbis számukra) nem okozott komoly megpróbáltatást.

– Részletekbe menően nem beszélgettünk a filmről senkivel. Váltottunk szót róla, megkaptuk a forgatókönyvet, tehát ismertük, miről szól, de nem ástuk magunkat bele mélyebben. Természetesen tudtunk a holokausztról és Auschwitzról, de soha nem hallottunk még előtte a Sonderkommandóról. A forgatás alatt és után azonban felébredt bennünk a kíváncsiság, és elkezdtünk részletesebben utánanézni a témának. Munka közben nem gondolkodtunk ezen. Amint elindult a kamera, tudtuk, hogy mindenki szerepet játszik, így kellemetlen élményünk sem lehetett. Bár amikor a sötét pincében forgattunk, a hidegben, a „hullák” között, az egy kicsit nyomasztó volt... – jegyzi meg az ifjú diák.

A Saul fia gyakorlatilag tényleg minden díjat megnyert, amit lehetett. A legnagyobb szakmai értéket ezek közül természetesen az Oscar képviseli, amely az utolsó állomása volt egy olyan diadalmenetnek, amelyet magyar film még nem nagyon mondhatott a magáénak. A forgatáson ugyan ennek semmi jele nem volt még, de a készülő alkotás kiemelkedő volta már ott is megmutatkozott.

– Elképesztően profi volt a stáb. Mindenki megszállottként dolgozott. Látszott, hogy valami nagy van születőben, de akkor és ott álmunkban sem gondoltuk volna, hogy ez lesz belőle. Mi csak örültünk, hogy szerepelhetünk benne; a legfárasztóbb a két felvétel közötti várakozás volt. Dehogyan sejtettük még, hogy ekkorra menetelés vár majd a kész filmre. Aztán elkezdett hullani a díjeső. Az Oscar-jelölést az internetről tudtuk meg, akkor már a legnagyobb esélyesként emlegették a kategóriájában. Budapesten élőben néztük az

Gergő a katonaság mellett kötelezte el magát.

átadást, a stábbal együtt. Mindenki beszélgetett, folyamatos volt a háttérzaj. Aztán amikor elérkezett a boríték kinyitásának pillanata, síri csend támadt. Hátborzongató pillanatot volt. Elhangzott a mondat: „And the Oscar goes to... Son of Saul”, és akkor mintha felrobbant volna minden, olyan hangorkán tört ki – emlékszik a címszereplő.

Azt gondolnánk, hogy aki egy ilyen utóéletű filmben bármilyen szerepet vállal, az országgal-világgal büszkén tudatja, milyen sikernek lehetett a részese. Farkas Gergő a forgatás után felvételizett a Kratochvil Károly Honvéd Középiscola és Kollégiumba, de senkinek nem szólt róla, hogy a néhány hónapja mozikban futó és díjhalmozó Saul fiához bármi köze lenne. A dolog akkor derült ki, amikor az iskola a holokauszt nemzetközi emléknapján vetítést szervezett a diákoknak. A növendékek döbbenetesen ismerték fel saját társukat a vásznon, aki éppen betegen feküdt otthon, így jobb híján a közösségi oldalon kezdtek záporozni a kérdések: „Gergő, ez tényleg te vagy?”

– A katonai középiskola teljesen új közeg volt a számomra. Nem akartam, hogy bárkit, legyen az tanár vagy diák, befolyásoljon az, hogy a legsikeresebb magyar filmben szerepeltem. Soha nem voltam felvágós gyerek, szerencsére azóta is ugyanúgy kezelnek, ahogyan eddig. Negatív visszajelzést egyébként nem

A sminkszobában.

nagyon kapunk. Látok persze a közösségi oldalakon becsmérő kommenteket a film kapcsán, de engem személyemben senki nem bántott – hangsúlyozza Gergő.

A Saul fia sokak előtt, akiknek valamilyen formában szerepe volt a létrehozásában, ajtókat tárt szélesre. Van, aki kihasználja majd ezt, van, aki nem. A főszereplő Röhrig Géza például határozottan kijelentette, színészként nem kívánja ki- és felhasználni a hirtelen jött népszerűséget, mással szeretne foglalkozni a jövőben. Farkas Gergő hasonlóan gondolkodik.

– Balázs Tiszafüreden maradt, ott folytatta az iskolát, ott fog érettségizni. Azután szeretne valamilyen

formában a film közelében maradni, még ha nem is színészként. Én másképpen döntöttem. Ha valamilyen produkciótól megkeresnek, akkor megfontolom, de önszántamból nem megyek utána. Elköteleztem magam a katonaság mellett. Terveim szerint, ha itt végzek, a diplomát orvosi egyetemen fogom megszerezni, azután visszakanyarodom a honvédséghez, ahol egészségügyi területen szeretnék dolgozni. A katonai pályát mindig is igazi kihívásnak tartottam, a honvéd középiskolában pedig az első pillanattól kezdve jól érzem magam. Teljesen egymásra vagyunk utalva. Itt születnek az igazi barátságok – zárja a beszélgetést a Kratochvil diákja.

Profi volt a stáb, mindenki megszállottként dolgozott.

A baráti kör megalakításának ötlete 2013-ban merült fel olyan fiatalabb katonai hagyományörzőkben, akiket érdeklődésük vagy múltjuk ehhez a különleges és zárt világhoz kapcsol. Céljuk megismerni, bemutatni és megismertetni a felderítők, ejtőernyősök, mélységi felderítők 1949 és 1994 közötti időszakát – felszerelés, fegyverzet, és kiképzés terén. Ebben a munkában a korabeli szabályzatok, felszerelési tárgyak, hatástalanított fegyverek, egyenruhák mellett pótolhatatlan segítséget nyújtanak a veterán ejtőernyősök és felderítők, akik tapasztalataikkal, tudásukkal támogatják a baráti kört.

Sokuk még tovább ment, és újra felöltötte az egykori egyenruhát, hogy aktív hagyományörzőként segítse a fiatalabb generációt és a közönséget a múlt teljesebb megismerésében. Tanácsaik, útmutatásaik alapján a

Különleges harcosok a múltból

VETERÁNOK, CIVIL GYŰJTŐK, HAGYOMÁNYÖRZŐK ÉS TÖRTÉNÉSZEK FOGTAK ÖSSZE, HOGY BEMUTASSÁK A MAGYAR NÉPHADSEREG ÉS A MAGYAR HONVÉDSÉG EGYIK LEGNÉPSZERŰBB, MÉGIS LEGTITOKZATOSABB CSAPATNEMÉT, A MÉLYSÉGI FELDERÍTŐKET ÉS KÜLÖNLEGES VILÁGUKAT. ÍGY JÖTT LÉTRE AZ MN-MH EJTŐERNYŐS FELDERÍTŐ KATONAI HAGYOMÁNYÖRZŐ BARÁTI KÖR.

CIVIL KURÁZSI

látogatók, és főleg a fiatalabb tagok, valóságos időutazáson vehetnek részt. A baráti körön belül működő katonai közelharc-bemutató csoport is az ő kezdeményezésükre jött létre. Itt küzdősportban, katonai közelharcban jártas hagyományőrök gyakorolnak be és elevenítenek fel egy-egy látványos koreográfiát, legyen szó lesállítás végrehajtásáról, felállított ór elnémításáról, vagy cseréptörésről. Különböző katonai és hadtörténeti tematikus szervezetekkel is együttműködnek a hagyományőrök, akiknek állandó kamara-kiállítása a Pákozdi Katonai Emlékparkban tekinthető meg – A csend harcosai címmel.

Évek óta a baráti kör „születésnapjának” is beillő tapolcai Országos Hadikulturális Fesztivál az egyik legjobban várt rendezvény a felderítő hagyományőrök körében, hiszen ott, minden év májusában, egy teljes

hétvégén a hadtörténeté a főszerep. Szoros együttműködést alakítottak ki a 25/88., később 88. könnyű vegyes zászlóaljjal is, így az egyenruhás hagyományőrök számos, Szolnok városához vagy a helyőrség életéhez kötődő rendezvényen jelentek meg az elmúlt években. Ezek közül kiemelkedik az ejtőernyősök napján az Ejtőernyős Emlékfalnál ellátott díszőri feladat. Tavaly kezdődött meg az együttműködés a Magyar Ejtőernyősök Bajtársi Szövetségével, s ez új feladatokat és valóban komoly megmérettetést jelent a hagyományőrök számára, hiszen a hazai ejtőernyős hagyományok egyik legfontosabb reprezentánsával dolgozhatnak együtt.

A rendezvények mellett az internetes ismeretterjesztés is kiemelt fontos

ságú feladatként jelenik meg a baráti kör életében. Egy internetes közösségi portálon például a látogatók által beküldött korabeli fényképekből immár több mint félezret osztottak meg; ezek közül néhányat a nyomtatott sajtó is átvett tematikus cikkeinek színesítésére.

A baráti kör tagjai között megtalálható az egyéni vállalkozótól az egyetemi hallgatókon át a középiskolai tanulóig és a hadtörténelmesig sokféle ember és karakter. Az anyagi lehetőségeik szerint finanszírozott, szabad időben űzött közös életforma iránti érdeklődés, és a katonai ejtőernyős hagyományok iránti tisztelet azonban összeköti őket.

A baráti kör facebook-elérhetősége: www.facebook.com/mnmhfelderito/

Az első világháború ászai

MODERN LOVAGOK

A LÉGI JÁRMŰVEK ELSŐ VILÁGHÁBORÚS KATONAI ALKALMAZÁSÁVAL PÁRHUZAMOSAN MEGJELENTEK AZ ÉGBOLTON A REPÜLŐ ÁSZOK, A KORSZAK KIEMELKEDŐ KÉPESSÉGŰ, GÉPEIKET EGYEDI JELZÉSEKKEL DÍSZÍTŐ VADÁSZPILÓTÁI, AKIK AFFÉLE MODERN LOVAGOKKÉNT VÍVTÁK MEG PÁRBAJAIKAT A LEVEGŐBEN.

Az a pilóta lehetett ász, aki legalább öt igazolt légi győzelmet aratott. A kifejezést az első világháború előtti francia újságok hozták divatba; akkortájt sportolók – főként kerékpárosok, futballisták – méltatására használták. A harcok során első alkalommal Adolphe Pégoud érdemelte ki ezt a jelzőt, miután az ellenséggel vívott ötödik légi párbaját is megnyerte. Az egyes országok hitelesítési rendszere ugyanakkor eltért egymástól. A legtöbb nemzet a francia szisztémát alkalmazta, amelynek lényege, hogy a légi győzelemben részt vett összes pilóta javára jóváírta a megsemmisített ellenséges repülőket, sőt, az erkölcsi győzelmet, tehát a rivális földre kényszerítését, gépének megrongálását is beszámolták. Ezzel szemben a németek – függetlenül attól, hogy hány pilóta volt részese a diadalnak – az egy ember, egy találat elvét követték.

FESD VÖRÖSRE!

A szigorú elbírálási rendszer ellenére mégis egy német, Manfred von Richthofen nevéhez fűződik a legtöbb első világháborús légi győzelem. A porosz származású ifjú a családi hagyományokat követve katonaiskolát végzett, majd 1912-ben – 20 évesen – a lovassághoz került. A mozgó hadviselést 1914 végén felváltó lövészárkok-háború azonban nem kedvezett ambícióinak, hamar felismerte, hogy a harcnak ez a módja kevés kitűnési lehetőséget nyújthat számára. Ezt mérlegre téve, 1915 májusában kérte áthelyezését a repülőcsapatokhoz, ahol kezdetben felderítőgépeken szolgált, mint megfigyelő. Pilótakarrierje szerfölött viszontagságosan indult, hiszen rögtön az első repülése alkalmával balesetet szenvedett. Hamarosan viszont már az eredményeivel keltett feltűnést:

Manfred von Richthofen

1916. szeptember 17. és 1917. január 4. között 16 légi győzelmet aratott, amivel ő lett a legeredményesebb még élő német pilóta, egyszersmind kiérdemelte hazája legmagasabb kiüntetését, a Pour le Mérite-et.

Az említett sikereit egytől egyig Albatros D.II-essel érte el, de később eredményesen repült például Halberstadt D.II-vel, illetve Albatros

A Vörös Báró által híressé tett típus, a háromfedeles Fokker Dr.I.

járó semmittevést húsz napig bírta, ezt követően – az orvosok ellenvetését figyelmen kívül hagyva – viszatért az általa vezetett egységhez, amelyet az ellenfelek csak „repülő cirkusz” vagy „Richthofen-cirkusz” néven emlegettek. Ezt követően még 23 légi párbajból került ki győztesen, 1918. április 21-én azonban francia területen, Vaux-sur-Somme-nál halálos lövést kapott; von Richthofennel egyetlen, .303 kaliberű lövedék végzett, amit meg is találtak öltözékében.

D.III-mal is. Érdekesség, hogy a nevével összeforrott háromfedeles Fokker Dr.I-essel 80 légi győzelmének kevesebb, mint egynegyedét (17) szerezte. Az általa kormányzott repülőket egyébként könnyű volt felismerni, hiszen azokat tűzpirosra festette. Barátai szerint valamiféle feltűnési vágy hajtotta; így jelezte ellenfeleinek, hogy nem áll szándékában elrejtőzni előlük, készen áll a párbajra. Az antant vadászpilótái nevezték el – gépének színe után – Red Baronnak, azaz Vörös Bárónak.

A legyőzhetetlennek hitt ás 1917. július 6-án – 57 légi győzelemmel a háta mögött – kis híján odaveszett, amikor egy, a gépétől 300 méterre haladó angol bombázó lövése eltalálta; a lövedék a fejét sértette meg. Kényszerleszállást kellett végrehajtania, szerencséjére német ellenőrzés alatt álló területen, így elkerülte a hadifogságot. A kórházi ápolással

A lövedék a jobb hónalj hátsó részénél hatolt be a mellkasba, és annak bal oldalán távozott a testből. Egyes vélemények szerint a Brit Királyi Légierőnél szolgáló kanadai Arthur „Roy” Brown kapitány okozta a Vörös Báró vesztét, de a pilóta sérülései inkább alacsony becsapódási sebességű, távolról leadott lövésre utalnak, ami a földről érkehetett. Így került képbe egy ausztrál tüzérőrmester, Cedric Popkin, aki egységével a kérdéses időpontban a német lezuhánásának közelében tartózkodott, és 300–500 méter távolságból vehette célba a tűzpiros Fokkert. Ugyanakkor ezek a spekulációk sem adnak egyértelmű választ a történetekre, és valószínűleg soha nem fog kiderülni, hogy valójában ki lőtte le az antant repülőseinek félelmetes ellenségét. A Vörös Bárót az angolok katonai tiszteletadással temették el a francia Bertangles-ben, míg a család wiesbadeni sírkamrájába 1975-ben helyezték át.

FÉL SZEMMEL IS A LEGJOBB

A brit Edward „Mick” Mannock repülő pályafutása sok szempontból hasonlít Manfred von Richthofenéhez, a két ás társadalmi háttere azonban nem is lehetett volna különbözőbb. Mannock ugyanis nem dicsekedhetett a Vörös Báróhoz hasonló nemesi származással, s már igen fiatal korában próbára tette az élet. Tízéves volt, amikor Indiában súlyosan megbetegedett, s a szemköthártya gyulladása miatt a bal szemére szinte teljesen megvakult. Két évvel később újabb csapás érte: az ital rabjává vált apja elhagyta a családot, így az ifjú Mannocknak kellett gondoskodnia anyjáról, illetve három testvéréről. Félbeszakította tehát iskolai tanulmányait, és dolgozni kezdett. 1911-től a Brit Nemzeti Telefonszolgálat alkalmazásában állt, melynek megbízásából épp Konsztantinopolyban tartózkodott, amikor Törökország a központi hatalmak oldalán belépett az első világháborúba. Állampolgársága miatt internálták, s csak 1915 áprilisában térhetett vissza Angliába. Mivel az egészségi állapota miatt katonai feladatok ellátására alkalmatlannak minősítették, a Királyi Hadsereg Egészségügyi Hadszolgálatához (RAMC) csatlakozott, majd az akkor mindössze 20 esztendőes Albert Ball hőstetteit világgá kürtölő újsághíreket olvasva 1916 augusztusában pilótaképzésre jelentkezett. Igaz, hogy a briteknek akkortájt égetően nagy szüksége volt vadászpilótákra,

Légi győzelmeinek nagy részét Mannock a Royal Aircraft Factory SE.5a típusú géppel szerezte.

de ez sem magyarázza, hogy a bal szemére gyengén látó Mannock miként felelhetett meg a kritériumoknak. Állítólag még a RAMC kötelékében megtanulta a szemvizsgálatnál használt tábla feliratait, ez segítette át a szigorú vizsgán.

Mannocknak természetes tehetsége volt a repüléshez, pályafutása mégis módfelett döcögösen indult. Első önálló felszállása után ugyanis gépével dugóhúzóba került, s csak kevéssel kerülte el a tragédiát. 1917. április 6-án a Királyi Légi Hadtest 40. századához helyezték. Ennek az alakulatnak volt tagja Albert Ball, aki azonban nem sokkal később életét vesztette. Első győzelmét május 7-én, épp példaképe halálának napján érte el, de megsebesült, mielőtt ezt a számot növelni tudta volna. Visszatérése után két héten belül négy győzelmet aratott, augusztus 16-án egyetlen nap alatt hajtottá végre ugyanezt a tettet, a következő reggelen pedig további kettővel toldotta meg diadalainak számát. Fáradhatatlanul gyakorolt, hogy fejlessze lövészkészségét. Az ellenséges repülő alól vagy mögül indította a támadást, igyekezett a lehető legközelebb kerülni áldozatához; volt, hogy kevesebb, mint 10 méterről adta le a végzetes sorozatot. A pilótát vette célba, és addig folytatta a tüzelést, amíg a találat biztossá nem vált.

1918 februárjában a 74. század parancsnokává nevezték ki. Ebben a beosztásában új szemléletet honosított meg; úgy vélte, hogy a magányos

Edward Mannock

vadászpilóták kora lejárt, a légi harc koordináltan tevékenykedő egységek dolga, amelyek a lehető legnagyobb pusztítás mellett minimális veszteséget szenvednek. A rengeteg bevetés azonban fizikálisan és pszichésen egyaránt megterhelte. Lelövéséről vizionált, s nem tudta leküzdeni a tűzhaláltól való félelmét sem. Pisztolyt vitt magával a bevetésekre, hogy ha gépe súlyos találatot kapna, akkor még a becsapódás előtt végezhesen magával.

Mannock június 21-én a 85. század parancsnoka lett; ezt a beosztást kanadai riválisától, William Bishoptól vette át. Július 22-én, amikor viszatért sokadik győztes őrzáratából,

így gratulált neki társa: „Érdemidért a háború után piros szőnyeget terítenek a lábaid elé, Mick!” De Mannock csak ennyit válaszolt: „Nekem nem lesz »háború után«.” Mintha előre látta volna sorsát, amely négy nap múlva teljesedett be...

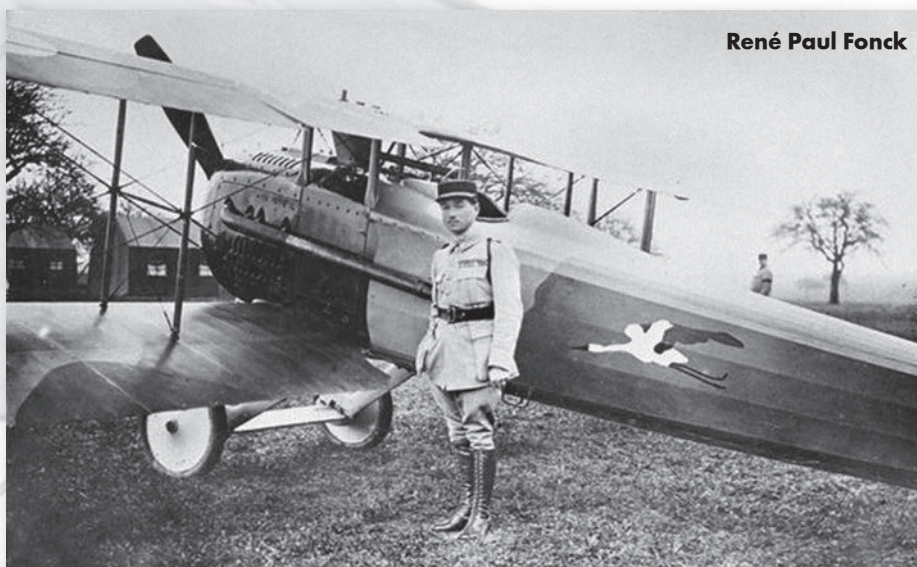
1918. július 26-án az új-zélandi Donald Inglis hadnaggyal indult bevetésre, melynek során a franciaországi Lestrem mellett lelőttek egy ellenséges gépet. Mannock – szokásától eltérően – kis magasságban körözni kezdett a roncs fölött. Ekkor váratlanul tűz alá vették őt és társát. Inglis elérte az antant állásait, Mannocknak viszont nem volt ekkora szerencséje; repülője lángra lobbant és lezuhant az ellenséges vonalak mögött. Bár holttestére a németek ráleltek, és ünnepélyes keretek között eltemették, végső nyughelyét már nem találták meg a háború után. Az ász halálának pontos okát is homály fedi. Légvédelmi tűz, a lelőtt német pilóta, vagy egy lövész szerencsés találat okozta a veszét? Az a tűzhalál lett a végzete, amitől úgy rettegett, vagy a becsapódás előtt használta pisztolyát?

Megbízható dokumentumok hiányában, Mannock légi győzelmeinek számáról – mint az első világháború oly sok pilótája esetében – különböző adatok kerültek napvilágra. A brit ász egyes becslések szerint 73 légi párbajból került ki győztesen, míg más források hatvanegyben állapították meg az általa lelőtt ellenséges gépek számát; jelenleg ez utóbbi az általánosan elfogadott adat. Ám bármelyik is legyen igaz, Mannock teljesítménye kétségbevonhatatlan, hiszen haláláig mindössze 15 hónapot töltött a légierő kötelékében.

DICSTELEN VÉG

Az antant legsikeresebb vadászpilótája, egyben az első világháború legtöbb, szám szerint 75 légi győzelmet elért túlélője a francia René Paul Fonck volt, aki 1915-ben – 21 évesen – a C47-es századnál felderítőként kezdte repülő pályafutását. A Corcieux-ban állomásozó egység tagjaként két igazolt légi győzelmet aratott, melyek közül különösen a második – az 1916. augusztusi – számí-

René Paul Fonck

tott értékesnek, hiszen fegyver nélküli géppel kényszerítette földre ellenfelét.

1917 áprilisában lett vadászpilóta, miután áthelyezték a SPA 103-hoz, amely a SPA 3-mal és a SPA 12-vel együtt alkotta a legendás Gólyákat, Franciaország első számú vadászrepülő-alakulatát. Fonck nem tartozott a legügyesebb pilóták közé, lövésztudása azonban messze átlagon felüli volt; elsősorban azzal vált híressé, hogy a közelharc során rendkívül takarékosan bánt a lőszerrel. Számtalan bravúros teljesítménye közül kiemelkedik az a két 1918-as bevetés, amelyek alkalomával egyaránt hat német gépet lőtt le. Eredményeivel legfeljebb egoizmusra vetekedhetett. Rendkívül öntelt volt, nagyképűsége, hencegése miatt soha nem örvendett akkora tiszteletnek és megbecsülésnek, mint Georges Guynemer. A legenda szerint mégis ő vett revánsot a franciák második legeredményesebb pilótájának 1917. szeptember 11-i haláláért. Tizenhét nappal a történetek után, szeptember 28-án Fonck összeakadt egy német géppel, amelyet hírnevéhez méltóan le is győzött. A repülő roncsai között rátaláltak a pilóta holttestére, illetve papírjaira, melynek tanúsága szerint az áldozat az a Kurt Wissemann volt, akinek a népszerű Guynemer lelövését tulajdonították.

Fonck a háború után versenyeken, bemutatókon vett részt, 1926-ban és 1927-ben pedig megkísérelte az Atlanti-óceán kelet-nyugati irányban történő átrepülését – mindkétszer sikertelenül. Tíz esztendő múlva, 1937-

ben visszatért a francia légierőhöz, mint vadászrepülő főszemlélő, majd az ország német megszállása után a kollaboráns Vichy-kormányban vállalt magas tisztséget. E lépésével örökre beszenyezte az első világháborúban kivívott hírnevét, s 1953-ban elfeledve halt meg.

A MAGYAR RICHTHOFEN

Az első világháború legtöbb győzelmet aratott magyar pilótája Kiss József tartalékos hadnagy volt, aki sajátos harcmodorával írta be magát a történelembe. Tizenkilenc igazolt légi győzelméből kilencet ugyanis az ellenséges repülőgép földre kényszerítésével, s nem annak lelövése árán szerzett. Katonai pályafutását 1914-ben, tizennyolc évesen, a 72. gyalogezrednél kezdte. Részt vett a Kár-

Kiss József

pátokban vívott harcokban, melyek során 1915. január 20-án súlyosan megsebesült. Felépülése után, 1915 őszén, jelentkezett a császári és királyi légjárócsapathoz. A pilótatanfolyamot Bécsújhelyen végezte el, majd 1916 májusában az olasz fronton állomásozó 24. századhoz osztották be. A felderítőktől – hét légi győzelemmel a háta mögött – 1917 októberében helyezték át az 55. századhoz, s ezzel a remek pilóta egyik nagy álma teljesült: végre vadászpilóta lett! Bár már korábban is repült együléses gépekkel, azokon a bevetéseken a felderítőket kísérte, védelmezte. Új alakulatánál viszont szabadon portyázhatott, vadászhatott az antant repülőire, ennek megfelelően 1917 novembere és 1918 januárja között 12 légi győzelmet aratott.

Az utolsó diadalát követő napon, 1918. január 27-én egyedül került szembe három ellenséges géppel. A csata drámaian alakult: Kiss József géppuskája felmondta a szolgálatot, repülője több találatot kapott, ő maga is megsebesült, de így is sikerült visszatérnie a bázisra. Haslövessel szállították kórházba, sérüléséből csak május elején épült fel. Ezt követően ismét szolgálatra jelentkezett alakulatánál, de korábbi formáját már soha többé nem nyerte vissza. Kiss 1918. május 27-én Kasza Sándor és Stefan Kirjak társaságában emelkedett a levegőbe, bevetésük pedig hamarosan heves légi harcba torkollott. Ennek során a magyar ás gépe találatot kapott, és egy hegyoldalnak csapódott. A kiváló pilóta így soha nem tudhatta meg, hogy teljesült leghőbb vágya: tiszt lett, miután az uralkodó hét nappal korábban, május 20-án aláírta a tartalékos hadnagyi kinevezéséről szóló okmányt.

Barátja, Vadász Ernő így emlékezett meg Kiss Józsefről a Belgrádi Hírek című újság 1918. május 30-i számában: „Ő volt a magyar Richthofen, s ha hasonló viszonyok és körülmények között repült volna, mint Richthofen, talán még annál is nagyobb lett volna. A magyar aviatika legnagyobb hőse kétségtelenül ő volt. A repülés történetében külön fejezetet fognak nyitni számára, melynek aranylapján dicsőségesen fog ragyogni a bátor hős egyszerű neve: Kiss József.”

Riói olimpikonok (1.)

KVÓTÁT SZEREZTEK

DÁVID KRISZTA
ÉS TOBAI-SIKE RENÁTA
SPORTLÖVŐK RÉSZT
VEHETNEK
A NYÁRI, RIÓI ÖTKARIKÁS
JÁTÉKOKON.
ODAVEZETŐ ÚTJUKRÓL,
FELKÉSZÜLÉSÜKRŐL
A BUDAPESTI
HONVÉD SPORTEGYESÜLET
LŐTERÉN
BESZÉLGETTÜNK.

Dávid Kriszta

Tobai-Sike Renáta

Reggel nyolc óra. Dávid Kriszta (D. K.) paralimpikon sportoló magára ölti honvédos melegítőjét, összeszereli a fegyverét, majd a lőtérre felveszi a lövő pozíciót. Miközben a fotók készülnek, elmondja: ritmusra lönek, ezért van szüksége az előtte fekvő stopperre. – Megtöltöm a fegyvert, levegőt veszek, felemelem, süllyesztem, „alávisszem a feketének” és már lövök is. Miután a világranglista második helyezettje elárulta a ritmusra lövés titkát, erőnléti edzéséről megérkezik Tobai-Sike Renáta (T. S. R.), aki elsőként szerzett olimpiai kvótát a magyar sportolók közül.

– **Miért a sportlövészetet választottátok?**

D. K.: Már kisgyerekként is pisztollyal játszottam, aminek a szüleim nem nagyon örültek. Az évenkénti szeged–tápéi búcsúkon a céllövődében éltem ki magamat, majd később a nagybátyám légpuskájával lőttem. Amikor nagykorú lettem, letettem a fegyvervizsgát, azután vettem magamnak egy pisztolyt, amivel kijártam a lőtérre gyakorolni. Nagyon sokáig szabadidős lövő voltam, de egy Budapest-bajnokságon az épek mezőnyében dobogós helyen végeztem. Ekkor keresett meg a mostani edzőm, Zakor Andrea, mondván, jó lenne, ha komolyabban foglalkoznék a sportággal, és átválnék légfegyverre, mert akkor a „para-ágon” nemzetközi szinten versenyezhetnék. Először nem vonzott a dolog, mert én tűzfegyverekkel szerettem löni, de amikor 2009-ben lehetőségem nyílt kipróbálni a versenyzésre használt légpisztolyt, magával ragadott a hangulat...

T. S. R.: Az általános iskola nyolcadik osztályában kezdtem löni; akkoriban a Hungária körúti katonai lakótelepen laktam a szüleimmel, apukám ugyanis katonaként szolgált. A suliban egy tehetségkutató nap keretében ki lehetett próbálni a lövészetet. Az iskola udvarán az egyik nyárfára kitűzött lölap volt a cél, és a legügyesebb lövőket elvitték hűsvét alkalmával a „nyuszi kupára”. A versenyen harmadik lettem, és ott tanácsolták, hogy foglalkozzak a lövészetrel.

– **Hogyan zajlottak a kvalifikációs versenyek?**

Vinicius és Tom, a 2016-os Rio de Janeiro-i olimpia és paralimpia kabalafigurái.

D. K.: 2014-ben kezdődött a németországi Suhlban rendezett sportlövő-világbajnoksággal, ahol légpisztolyban ezüstérmet szereztem, ezzel első magyarként biztosítottam a helyemet a riói paralimpián (a fogyatékos sportolók olimpiája). Nagyon nagy megkönnyebbülés volt, hogy „meglőttem” a kvótát, hiszen a versenyzés tekintetében így már „csak” Rióra kell koncentrálnom, ráadásul tudtam: 2015 februárjában át kell esnem egy szívműtéten. Ezt követte a közel fél éves rehabilitáció, majd harmadik helyezést értem el az egyesült államokbeli Fort Benningben rendezett Világkupa-versenyen. Fizikailag és lelkileg is megterhelő volt visszatérni a kórházi kezelések után. 1981-ben, hatévesen már áttestem egy szívműtéten – ekkor kerültem kerekesszékebe műhiba következtében. Nagyon sok régi kellemetlen élmény előjött, ezeken túl kellett lépni.

A második műtét után magam köré gyűjtöttem egy kis csapatot, akik a fizikai és mentális felkészülésben is nagyon sokat segítenek.

T. S. R.: A kvótát én is a legelső kvalifikációs versenyemen, 2014 szeptemberében, a granadai világbajnokságon szereztem meg, szintén első magyar sportolóként. A következő versenyt, a légfegyveres Európa-bajnokságot idén márciusban, Győrben rendezték meg, de ezen nem indultam.

– **Milyen versenyek várhatók még az ötkarikás játékokig?**

D. K.: Májusban rendeznek egy nagyobb nemzetközi viadalt Hannoverben, és lesznek még kisebb helyi megmérettetések is.

T. S. R.: A kisebb versenyeket leszámítva, április közepén lesz egy Világkupa, amolyan „előlimpia” Rio de Janeiróban.

– **Hogyan készültök fel az olimpiára fizikailag, illetve mentálisan?**

D. K.: Szinte minden napom be van osztva Rióig. Pontosán tudom, hogy az olimpián melyik nap, hány órákor fogok löni, és attól visszszámolva építettük fel az edzéstervemet. A mentális felkészülésre nagyon sok időt szánok, mert teljesen más verseny a paralimpia, mint egy Európa- vagy világbajnokság. Ahhoz mérhető médiafelhajtás, figyelem és persze hangulat sehol máshol nincs.

T. S. R.: A lövészetén kívül sokat úszom, futok, gyógytornázom, illetve erősítek. Ami a mentális felkészültségemet illeti, járok sportpszichológushoz. Megtanultam kezelni azt a helyzetet, hogyha felmegy a pulzusom, akkor bizonyos légzési technikákkal nyugtassam magamat.

– **A lövés pillanatában mire gondoltok?**

D. K.: Semmire; ez az igazi művészet. Nagyon nehéz, mert mindig „bekúszik” valami, de ezeket a gondolatokat el kell hessegetni. Így amikor beállok a lőállásba, akkor ott nem én vagyok, hanem egy „biorobot”.

T. S. R.: Én is abszolút kizárom a külvilágot, és csak a feladatra, a technikára koncentrálok. A versenynap előtt viszont van rituálém: mivel itthon többnyire hétvégén vannak a megmérettetések, az előtte lévő napon

már pihenőt kapunk. Ekkor elmegyek a Széchenyi fürdőbe, majd eszem egy óriási eperfagyis gofrit, vagy palacsintát, végezetül pedig bemegyek a kedvenc boltomba egy kicsit körülnézni.

– **Hogyan lehet összeegyeztetni a munkát és a szabadidőt a sporttal?**

D. K.: Nagyon nehezen. A lövészetén kívül úszom, súlyokat emelek, mentális tréningekre járok, és emellett ott van a napi nyolc óra munka. Időhiány miatt sajnos a háromból az egyik versenyszámomat el kellett hagynom, így maradt a légpisztoly és a szabadpisztoly. A hobbijaimra sincs most időm, ami marad, azt igyekszem a barátaimmal vagy pusztán alvással tölteni.

T. S. R.: A kvóta megszerzése előtt patikusként dolgoztam, de most, hogy megkaptam a Gerevich Aladár-sportösztöndíjat, „csak” a felkészülésre koncentrálok. Persze azért a pihenésre is hagyok időt; mivel Széchenyi fürdő-rajongó vagyok, ezért egy héten egyszer elmegyek és lazítok egyet.

– **Van valami szerencsehozó kablátok?**

D. K.: Nekem nincs. Abban van állandóság, hogy mindig ugyanúgy teszem le az eszközeimet: a lövedékeket, a stopperórát, a csavarhúzómat.

T. S. R.: Nekem sincs kifejezett kabalám, de minden versenyen van rajtam valami rózsaszín. A fegyverem is rózsaszín, a lövészövem is, sőt még a lövésztáskám elejét díszítő festményben is megtalálható ez a szín.

– **Mikor utaztok ki Rio de Janeiroba?**

D. K.: Van egy arany szabály: ahány óra az időeltolódás, annyi nappal előtte érdemes megérkezni a helyszínre, így körülbelül egy héttel a versenynapom előtt fogunk kimeni. Én szeptember 9-én, reggel 9 órakor kezdek.

T. S. R.: A lövészet mindig az elején van az ötkarikás játékoknak, így

a megnyitó előtt egy héttel már mi is kint leszünk. A női légpuskaverseny érmét adják át először az olimpián. Az én két versenyszámom, a női légpisztoly (10 méter) és sportpisztoly (25 méter) mindig a légpuska után következik. Ennek köszönhetően integethetek a megnyitón, másnap pedig pihenőnapom lesz.

– **Mit vártok az olimpiától?**

D. K.: Sokkal érettebben, tapasztaltabban és felkészültebben szeretnék versenyezni, mint a 2012-es londoni olimpián. Ha Brazíliában meg tudom csinálni azt, amire itthon felkészülök, akkor nagyon jó eredménnyel térhetek haza.

T. S. R.: Nekem ez lesz az első olimpiám, és szeretném magamat nagyon jól érezni. A győzelmi esélyemet illetően nem akarok jóslásokba bocsátkozni. Persze szép emlékekkel lenne jó hazautazni.

– **Rió után mik a tervek?**

D. K.: Ez nem kérdés: Tokió.

T. S. R.: Hát az még nagyon messze van. Talán Tokió.

BAJNOK A NÉGYZETEN

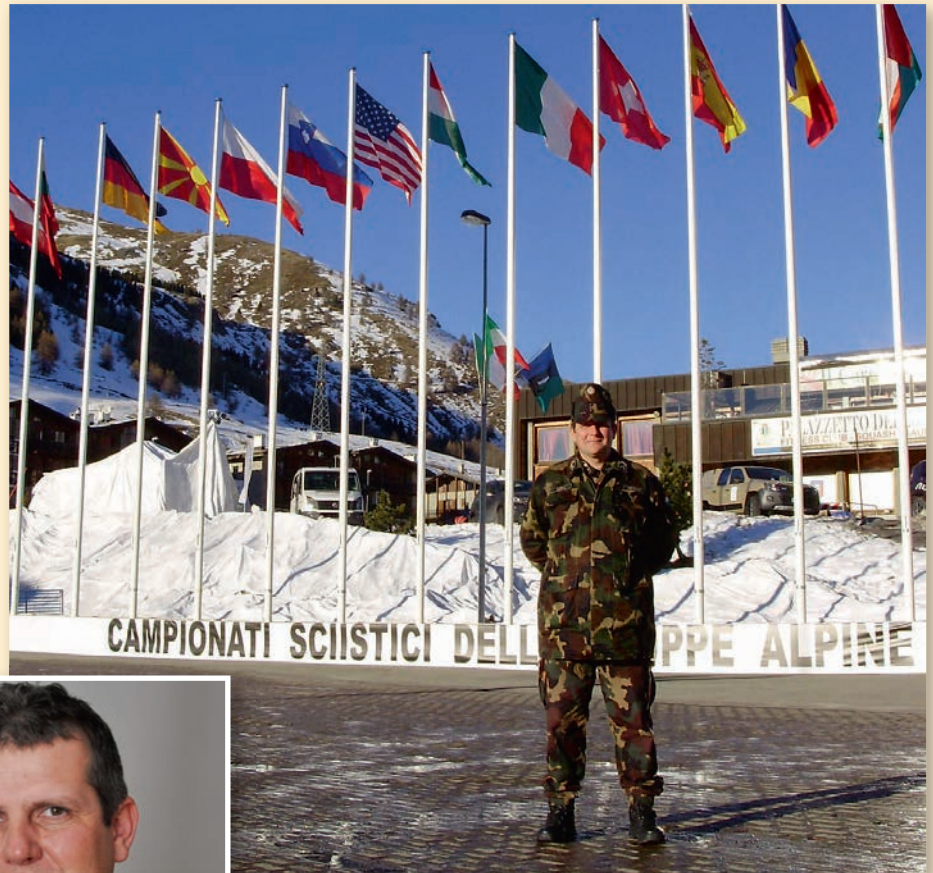

BÁR MA MÁR A SÍELÉS NEM RÉSZE A KATONAI (SPORT)KIKÉPZÉSNEK, A HONVÉDSÉGI BERKEKEN BELÜL AZ EGYIK LEGKEDVELTEBB TÉLI SPORT. RENDSZERESEN MEGTARTJÁK A MAGYAR HONVÉDSÉG-SZINTŰ BAJNOKSÁGOT IS, SAMU IMRE FŐTÖRZSŐRMESTER, AZ MH 54. VESZPRÉM RADAREZRED LOGISZTIKAI ZÁSZLÓALJÁNAK BEOSZTOTT ELLÁTÓALTISZTJE PEDIG EZEKEN RENDRE JÓL SZEREPEL: KATEGÓRIÁJÁBAN 2013-BAN ÉS 2016-BAN IS AZ ELSŐ HELYEN VÉGZETT.

A főtörzsőrmester ráadásul az említett években a snowboardosok versenyében sem talált legyőzőre, ami egyáltalán nem meglepő akkor, ha fellebbentjük a fátylat a havas sportokhoz fűződő viszonyáról. A hivatásos katonaként Budapesten szolgáló édesapja egy domb tetején nemes egyszerűséggel rátette kétéves fiát a sílécra, és azt mondta: „No, gyertünk, csússzál!” A korán kezdődött kiképzés a szolgálati hely változásával az eplényi sípályán, illetőleg az egykori Csehszlovákia területén folytatódott. (Ne feledjük el, hogy a hóágyúk megjelenése előtt a síszezon itthon általában mindössze két-három

hétig tartott.) Samu Imre főtörzsőrmesternek egyetlen pillanatra sem fordult meg a fejében, hogy abbahagyja a síelést.

– Elsősorban a szabadság, és a sebesség utáni vágy ragad meg ebben a sportágban. Minél meredekebb pályán, minél jobban lecsúszni... Síelés közben, ha nincsenek körülöttem emberek, és nagyon kemény a lejtő, akkor átfut rajtam a „meg kell támadni a pályát” érzése. Ha vannak körülöttem, akkor persze figyelek, nehogy ütközzek, és törekszem a minél szebb kanyarvételre. Amikor az ember már sokat jár ki egy helyre, megismerkedik a tudásban hozzá hasonlókkal, és kialakul egy baráti csapat, amelynek tagjai közösen síelnek – mondja Samu Imre.

A Veszprémben szolgáló ellátóaltiszt még az úttörő diákolimpiákon kezdett el versenyezni. Azaz, mint azt beszélgetésünk során többször hangsúlyozza, inkább csak „versenyezgetni”, mivel ő világlevélben amatőrnek vallotta magát. Területi megmérettetéseken nyert egy-két érmet, ám országos szintű síversenyre sohasem sikerült kijutnia. Később, pechjére, hat-hét éven keresztül, megfelelő mennyiségű friss hó hiányában, meg sem rendezték a téli diákolimpiai versenysorozatot.

– Igen, amatőrnek tartom magam, mert látom, tudom, hogy a profi szint egész más. Rátérve az MH-szintű bajnokságra, a honvédség berkein belül sok a jó síelő és snowboardos. Le a kalappal mindenki előtt, és igazán nagy dicsőségnek számít, ha az ember be tud csúszni az első háromba – szögezi le a főtörzsőrmester, akinek azért bajnoki címei mellett akad még 2010-

ből két bronzérme is.

Az MH-bajnokság megnyerése után nem véletlen, hogy Samu Imre főtörzsőrmestert

beválogatták az Olaszországban rendezett nemzetközi katonai téli olimpián szerepelt magyar csapatba.

– Csodás érzés magyar katonaként vinni a nemzeti lobogót egy ilyen szintű versenyen. Ráadásként a síelés sem ment rosszul, mert az egyik futamban a középmezőnyben végeztem. Ez azért is nagy szó, mert a megmérettetést 2000 méteres magasság

felett, a torinói olimpiára kialakított versenypálya rövidített szakaszán rendezték. Hatalmas élmény volt, rengeteget lehetett tanulni. Nyilvánvaló, hogy nem sí-nemzet a magyar. Komoly eredmény eléréséhez ide már professzionális technikai háttér és komoly edzéslehetőség kellene. Ezen a ponton köszönetet kell mondanom az MH Összhaderőnemi Parancsnokság testnevelő tisztjének, Chmelik Ernő alezredesnek, hogy gondolt rám, és részt vehettem a külföldi versenyeken – eleveníti fel élményeit az altiszt, aki a jövőre nézve különösebb tervekkel nem rendelkezik. Egyszerűen csak síel és snowboardozik, ameddig csak lehet.

Hazámat szolgálom

Áder János, Magyarország köztársasági elnöke nemzeti ünnepünk, március 15. alkalmából a **Magyar Érdemrend lovagkeresztje (katonai tagozat)** kitüntetését adományozta Nagy József dandártábornoknak, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat főigazgató-helyettesének, dr. Pap Gyula ezredesnek, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság jogi, igazgatási és repülésbiztonsági osztálya vezetőjének, Piros Ottó ezredesnek, a Magyar Honvédség Rekreációs, Kiképzési és Konferencia Központ parancsnokának, dr. Ruszin Romulusz ezredesnek, a Honvéd Vezérkar Hadművelési Csoportfőnökség megbízott csoportfőnökének, Sándor Tamás ezredesnek, az MH 2. Különleges Rendeltetésű Ezred parancsnokának, Szabó András ezredesnek, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnokiiróda vezetőjének; a **Magyar Arany Érdemkereszt (katonai tagozat)** kitüntetését dr. Varga Bálint alezredesnek, az MH 2. Különleges Rendeltetésű Ezred törzsfőnökének; a **Magyar Arany Érdemkereszt (polgári tagozat)** kitüntetését Tihanyi László Ernőnek, a Szigethy Attila Alapítvány volt kuratóriumi elnökének, a Szigethy Attila Társaság volt elnökének; a **Magyar Ezüst Érdemkereszt (katonai tagozat)** kitüntetését Pelczéder Gyula József alezredesnek, az MH 86. Szolnok Helikopterbázis felderítő főnökség főnökének, Takács Tamás alezredesnek, a HM Táborigyelmeztető Szolgálat Katolikus Táborigyelmeztető Kiemelt vezető táborigyelmeztetője; a **Magyar Ezüst Érdemkereszt (polgári tagozat)** kitüntetését dr. Csank István nyugalmazott jogtanácsosnak; a **Magyar Bronz Érdemkereszt (katonai tagozat)** kitüntetését Borbényiné dr. Pusztai Erzsébet alezredesnek, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár egészségügyi központ parancsnokának; a **Magyar Bronz Érdemkereszt (polgári tagozat)** kitüntetését Rácz Mihálynak, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár helyőrség-támogató parancsnokság bázisüzemeltető alosztály

technikai kiszolgáló állomás részleg-vezetőjének.

Simicskó István honvédelmi miniszter nemzeti ünnepünk, március 15. alkalmából **Hazai Samu életműdíjat** adományozott Lőrincz Kálmán nyugállományú vezérezredesnek és Furkó Kálmán nyugállományú ezredesnek.

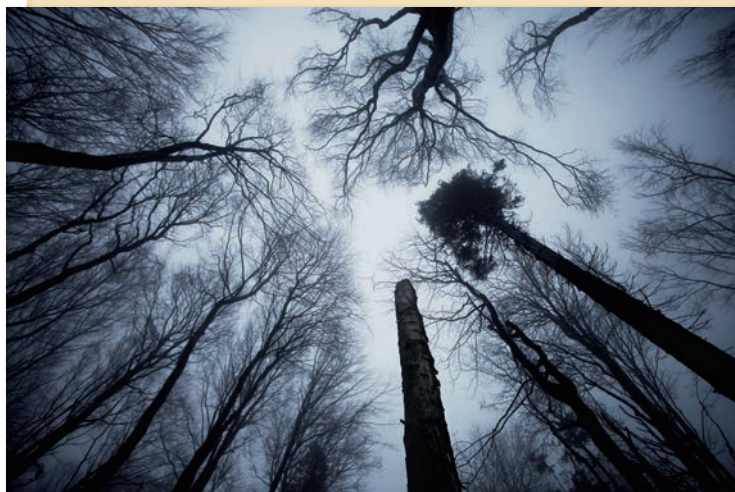

A honvédelmi miniszter nemzeti ünnepünk, március 15. alkalmából adományozta a **Szolgálati Érdemjel babérkoszorúval ékesített arany fokozatát** Bagyura Zoltán alezredesnek, Mészáros József alezredesnek; a **Szolgálati Érdemjel arany fokozatát** Antal László István ezredesnek, Fodor Péter ezredesnek, Fodor Tibor Attila ezredesnek, Kiss Róbert ezredesnek, Bucsák Győző alezredesnek, Grócz Dénes alezredesnek, Nagy Tamás alezredesnek, dr. Szabó Péter István alezredesnek, Zsiborás Róbert alezredesnek, Tóth Barnabás Gábor őrnagynak; a **Szolgálati Érdemjel ezüst fokozatát** Csinga Mihály ezredesnek, dr. Csányi Imre Ferenc alezredesnek, Princz Zsolt alezredesnek, dr. habil. Szelei Ildikó alezredesnek, Tóth Erzsébet Ilona alezredesnek, Molnár Szabolcs őrnagynak, Nyul Beáta Katalin őrnagynak, Farkas László századosnak, Fekete Enikő századosnak, Tigyi István Zsolt főtorzszászlósnak, Lakos Zoltán törzszászlósnak, Pinczésné Lázár Mónika törzszászlósnak, Kovács Éva zászlósnak, Telegdi Mónika zászlósnak; a **Szolgálati Érdemjel bronz**

fokozatát Szép Károly alezredesnek, Bálintné dr. Pálincás Patrícia Nóra őrnagynak, Barabás Attila őrnagynak, Bihari Sándor őrnagynak, Pogonyi József őrnagynak, Miklós Melinda századosnak, Pálóczyné Berena Katalin Éva századosnak, Szeksziusné dr. Szűcs Szabina századosnak, Tóth Richárd századosnak, Szuhár György főhadnagynak, dr. Vogel Dávid főhadnagynak, Bacskai István hadnagynak, Banizs Adrienn zászlósnak, Borics

Tamás zászlósnak, Kircsák Miklós zászlósnak, Kondor-Gaál Zsuzsanna zászlósnak, Kovács Krisztián zászlósnak, Lakatos János zászlósnak, Simsik György zászlósnak, Szabóné Kiss Irén Katalin zászlósnak, Balogh Csaba főtorzszórmesternek, Bartha Gábor József főtorzszórmesternek, Benedek Henrik Sándor főtorzszórmesternek, Keszytűs Attila főtorzszórmesternek, Kormos János főtorzszórmesternek, Oláh József főtorzszórmesternek,

Szabadkai István főtorzszórmesternek, Potztauf Balázs őrmesternek, Kandi Antal szakaszvezetőnek; a **Honvédelemért Kitüntető Cím babérkoszorúval ékesített fokozatát** dr. Gyarmati László István közalkalmazottnak, dr. Király László András közalkalmazottnak; a **Honvédelemért Kitüntető Cím I. fokozatát** Nyúl István közalkalmazottnak; a **Honvédelemért Kitüntető Cím II. fokozatát** dr. Takács Judit kormánytisztviselőnek, Takácsné dr. Madaras Anna kormánytisztviselőnek, Herczné Vida Viktória közalkalmazottnak, Kovács Józsefné közalkalmazottnak; a **Honvédelemért Kitüntető Cím III. fokozatát** dr. Raffay Bálint kormánytisztviselőnek, Csányi Attiláné közalkalmazottnak, Fábióné Molnár Sára közalkalmazottnak, Góg Jánosné közalkalmazottnak, Hajnalné Radics Ágnes közalkalmazottnak, Keczeliné Horváth Éva közalkalmazottnak, Molnárné Lótos Teréz közalkalmazottnak, dr. Nagy Dezső László közalkalmazottnak, Pető Ágnes közalkalmazottnak, Tatiné Szabó Ágnes közalkalmazottnak, Kiss István József munkatársnak.

Kopjafaként idézi az áldozatok emlékét a letarolt fa.

Kollégánk elismerése

Dévényi Veronika – a HM Zrínyi Nonprofit Kft. fotóriportere – két képe is sikeresen szerepelt a 2015. évi sajtófotó pályázaton. A hejcei katasztrófa helyszínén – ahol tíz esztendeje zuhant le a szlovák légierő repülőgépe – készült képét beválogatták a sajtófotó albumba, míg a tavalyi tisztavatás után készült Leánykérés a Kossuth téren című fotóját megtekinthetjük a Capa Központ (Budapest, VI., Nagymező u. 8.) kiállításán. Gratulálunk!

Dupla öröm a Kossuth téren.

Honvedelem.h

IN MEMORIAM

2016. február 22. és március 25. között elhunyt:

Kis Jenő ny. ezredes (86), Biczó Gyula ny. ezredes (99), Orbán Tibor ny. ezredes (78), Dancsházy Nagy Gusztáv ny. ezredes (72), Góz Áron ny. ezredes (86), Balogh János ny. alezredes (70), Kovács Zoltán ny. alezredes (77), Tóth Ferenc ny. alezredes (83), Utasi László ny. alezredes (60), dr. Balogh Antal Péter ny. alezredes (60), Fülöp János ny. alezredes (70), Kármán László ny. alezredes (90), Kovács Gábor ny. alezredes (95), Lovas László ny. alezredes (93), Szabó Béla ny. alezredes (82), Hajdu Endre ny. alezredes (86), Pásztor József ny. alezredes (69), Schuller Attila ny. alezredes (55), Sólya Sándor ny. alezredes (78), Szilágyi László ny. alezredes (86), Garamvölgyi Zoltán ny. alezredes (72), Nagy István ny. alezredes (66), Csécsi Dezső ny. alezredes (65), Jónai András ny. alezredes (58), Palicz András ny. alezredes (59), Sziklai József ny. alezredes (82), Lukács Ottó ny. őrnagy (64), Schwind Gábor ny. őrnagy (58), Bajnok Gyula ny. őrnagy (84), Kovács Sándor ny. őrnagy (88), Pál Gézáné ny. őrnagy (86), Szanyi László ny. őrnagy (86), Turbucz László ny. őrnagy (76), Varga Endre ny. őrnagy (70), Lestyán Mihály ny. őrnagy (74), Falusi István ny. őrnagy (85), Haiszky Ernő ny. őrnagy (71), Maász Gyula ny. őrnagy (85), Révay László ny. ör-

nagy (73), Szabó Sándor ny. őrnagy (63), Tajti János ny. őrnagy (85), Kiss Gyula ny. százados (77), Palatinusz Ferenc ny. százados (68), Rási József ny. százados (88), Somogyi János ny. százados (71), Németh András ny. főhadnagy (59), Fekete Sándor ny. törzssászlós (74), Pribilinszki Gábor ny. törzssászlós (65), Uti János ny. törzssászlós (95), Soós Gyula ny. törzssászlós (65), Horváth József ny. törzssászlós (88), Baros Béla ny. törzssászlós (68), Pálinkás Ernő ny. törzssászlós (83), Turi Gyula ny. törzssászlós (69), Szilágyi András ny. zászlós (64), Tringer György ny. zászlós (81), Kapornyai Györgyné ny. zászlós (57), Tordai Dezső ny. zászlós (67), Janó Péter ny. zászlós (44), Szimkó Sándor ny. zászlós (88), Radics Béla ny. zászlós (58), Földi Imréné ny. közalkalmazott (81), Pásztor Istvánné ny. közalkalmazott (81), Suszter Lászlóné ny. közalkalmazott (82), Tancsik Pál ny. közalkalmazott (77), Tóth Gyuláné ny. közalkalmazott (83), Dobos Sándor ny. közalkalmazott (57), Derényi Gyula ny. közalkalmazott (75), dr. Rihó Albertné ny. közalkalmazott (67), Gáspár Lajos Lászlóné ny. közalkalmazott (84), Kovács Józsefné ny. közalkalmazott (87), Parragh Anna Mária ny. közalkalmazott (73), Tell János ny. közalkalmazott (86), Grim György ny. közalkalmazott (55), Papp Gyuláné ny. közalkalmazott (82).

EMLÉKÜKET KEGYELETTTEL MEGŐRIZZÜK.

HONVEDELEM.HU

A KATONAI HÍRPORTÁL

Látogasson el hozzánk!

**FOTÓK, VIDEÓK,
HAZAI ÉS KÜLFÖLDI HÍREK, SPORT,
INTERJÚK ÉS MÉG
RENGETEG ÉRDEKESSÉG!**

